

Tarptautinės orientavimosi federacija

Tarptautinės orientavimosi federacijos renginių taisyklės

Orientavimosi takais taisyklės

(Pasaulio orientavimosi takais čempionatų taisyklės)

(Regioninių orientavimosi takais čempionatų taisyklės)

Taisyklės galioja nuo 2015m. sausio 1d.

Vėlesnės pataisos bus skelbiamos oficialiame TOF interneto puslapyje
<http://www.orienteing.org/>

Punktuose pažymėtuose simboliu * - yra pakeitimų, lyginant su ankstesne taisyklių versija (galiojusia nuo 2014m. sausio 1d.).

***Tarptautinės orientavimosi federacijos renginių taisyklės
orientavimosi takais renginiams***

1. Sąvokos.....	3
2. Bendros nuostatos.....	4
3. Renginio programa.....	5
4. Dalyvavimo paraiškos.....	5
5. Klasės.....	5
6. Dalyvavimas.....	6
7. Mokesčiai.....	7
8. Informacija apie renginį.....	7
9. Dalyvavimo paraiškos.....	9
10. Kelionė ir transportas.....	10
11. Treniruotės ir bandomosios varžybos.....	10
12. Starto tvarka.....	11
13. Komandų atstovų susitikimas.....	12
14. Vietovė.....	12
15. Žemėlapiai.....	12
16. Trasos.....	13
17. Laiko kontrolės punktai.....	14
18. Uždrausti plotai ir takai.....	15
19. Legendos.....	15
20. Prizmių išdėstymas ir priemonės.....	15
21. Kontrolinės kortelės ir žymėjimo priemonės.....	16
22. Įranga.....	17
23. Startas.....	17
24. Finišas ir laiko skaičiavimas.....	18
25. Resultatai.....	19
26. Prizai.....	20
27. Garbingas žaidimas.....	21
28. Skundai.....	22
29. Protestai.....	22
30. Žiuri.....	23
31. Apeliacijos.....	23
32. Renginio kontrolė.....	24
33. Ataskaitos apie renginį.....	25
34. Reklama ir rėmimas.....	25
35. Žiniasklaidos tarnybos.....	25

Priedas Nr.1: Orientavimosi takais trasos planavimo principai

Priedas Nr.2: TOF rezoliucija dėl aplinkos apsaugos

Priedas Nr.3: Leibnitz'o konvencija

Priedas Nr. 4: Patvirtinta atsižymėjimo sistema

Priedas Nr. 5: Orientavimosi takais Europos čempionatas

Esminiai pasikeitimai nuo ankstesnės versijos (2014m. sausio)

1. Sąvokos

1.1 Orientavimasis takais - tai sportas, kuriame svarbiausia - žemėlapiu skaitymas ir vietovės atpažinimas. Varžybų dalyviai suranda kontrolinius punktus, pažymėtus vietovėje dažniausiai tam tikra tvarka. Naudojantis įteiktu žemėlapiu ir kompasu kontroliniame punkte iš kelių išrenkama viena prizmė, kuri yra žemėlapyje pažymėto apskritimo centre ir atitinka legendą. Šis sprendimas turi būti užfiksuotas. Dalyvio sąvoka gali reikšti asmenį arba komandą.

1.2 Judėjimo būdai gali būti šie:

- *ėjimas pėsčiomis*
- *važiavimas mechaniniu ar elektriniu vežimėliu*
- *važiavimas dvirate, trirate, rankine transporto priemone*
- *kiti būdai ir pripažintos pagalbinės judėjimo priemonės.*

Negalima naudotis vidaus degimo variklio transporto priemonėmis bei transporto priemonėmis, judančiomis baterijų dėka ir pritaikytomis vežti daugiau nei vieną asmenį.

1.3 Orientavimosi sporto takais varžybos gali būti skirstomos į tipus pagal:

- *varžybų laiką*
 - dienos (dienos šviesoje)
 - nakties (tamsoje)
- *varžybų pobūdį*
 - individualias
 - komandines (kai sumuojami dviejų ar daugiau sportininkų rezultatai)
- *pagal tai, kas lemia varžybų rezultatą*
 - vienos trasos varžybos (kai finaliniais laikomi vienos trasos rezultatai)
 - daugiatrasės varžybos (kai finalinį rezultatą lemia vienos ar kelių dienų dviejų ar daugiau trasų rezultatai)
 - kvalifikacinės varžybos (kai dalyviai rungtis vienos ar keliose varžybose galimai suskirsčius į atskirus pogrupius, tikslu patekti į finalines varžybas. Galutinis varžybų rezultatas nustatomas tik pagal finalines varžybas. Galimi A ir B finalai, kur B finalo dalyviai rikiuojami po A finalo dalyvių.)
- *pagal kontrolinių punktų praėjimo tvarką:*
 - pagal specifinę iš anksto nurodytą tvarką
 - pagal iš anksto nenurodytą tvarką, kai varžybų dalyvis gali pasirinkti
- *varžybų formatą:*
 - PreO (*angl.: Precision Orienteering* - trasa su punktais be laiko kontrolės ir keliais punktais su laiko kontrole).
 - TempO (trasa, kurioje visi punktai su laiko kontrole).

1.4 “*Federacijos*” sąvoka reiškia pilnateisę Tarptautinės orientavimosi sporto federacijos (TOF) narę federaciją.

1.5 “*Renginio*” sąvoka reiškia visus orientacininkų susirinkimus, tame tarpe ir organizacinius dalykus, tokius, kaip starto burtų traukimas, komandų atstovų susitikimai, ceremonijos. Renginyje, pvz., Pasaulio orientavimosi čempionate, gali būti organizuojamos daugiau negu vienerios varžybos.

1.6 **WTOC** *Pasaulio trail-orientavimosi čempionate* (The World Trail Orienteering Championships (WTOC)) varžomasi dėl Pasaulio orientavimosi čempiono titulo. Čempionatą organizuoja TOF ir paskirtoji federacija.

- 1.7 **RTOC** *Regioninis Orientavimosi takais sporto čempionatas* (The Regional Trail Orienteering Championships) (RTOC) – oficialūs renginiai, skirti išsiaiškinti kiekvieno TOF regiono regioninius trail-O čempionus. Jų organizavimui vadovauja TOF ir paskirtoji federacija.
- 1.8 *TOF renginių patarėjas* – asmuo, paskirtas kontroliuoti TOF renginius. Pasaulio ir Regioninių čempionatų atvejais naudojami *Vyriausiojo renginių patarėjo* terminas.

2. Bendros nuostatos

- 2.1 Šios taisyklės, kartu su priedais, turi būti taikomos Orientavimosi takais Pasaulio čempionate ir visose kitose TOF tarptautinėse varžybose. Kiekvienas taisyklių punktas, prieš kurio numerį nėra šios santrumpos, galioja visiems šiems renginiams. Taisyklių punktas, galiojantis tik Orientavimosi takais pasaulio čempionatui, parašėte prie numerio pažymėtas santrumpa WTOC. Tokios specifinės taisyklės yra svarbesnės už bendrąsias taisykles, jei jos prieštarauja viena kitai.
- 2.2 Rekomenduojama, kad nacionalinės taisyklės būtų kuriamos remiantis šiomis taisyklėmis.
- 2.3 Jei nenurodyta kitaip, šios taisyklės galioja individualioms orientavimosi takais varžyboms.
- 2.4 Organizatorius gali paskelbti papildomus nurodymus, kurie neprieštarauja šioms taisyklėms. Juos turi patvirtinti TOF renginių patarėjas.
- 2.5 Šios taisyklės ir visi jų papildymai turi būti taikomi visiems varžybų dalyviams, komandų vadovams ir kitiems oficialiems asmenims, susijusiems su varžybų organizavimu ar varžybų dalyviais.
- 2.6 Interpretuojant šias taisykles varžybų dalyviai, organizatoriai ir teisėjai turi laikytis sportinio garbingumo principo.
- 2.7 Visi nesutarimai ar neaiškumai, atsiradę vertimuose į kitas kalbas, turi būti sprendžiami pagal anglišką taisyklių teksto versiją.
- 2.8 Komandinėms varžyboms taikomos tokios pačios taisyklės, kaip ir individualioms, jei nenurodyta kitaip.
- 2.9 TOF taryba gali nurodyti, kad reikia laikytis ir kitų specialių taisyklių, tokių kaip TOF antidopingo taisyklių, TOF Protokolo nuostatų, Tarptautinės Sprinto Žemėlapių Specifikacijos, Trail-O Techninių Gairių, Trasos Planavimo Principų, Leibnico konvencijos ir TOF kontrolės punktų legendų aprašo.
- 2.10 TOF taryba gali leisti nukrypti nuo šių taisyklių ir normų. Prašymai dėl tokių leidimų turi būti nusiųsti į TOF sekretoriatą ne vėliau kaip 6 mėnesiai iki renginio.

3. Renginio programa

- 3.1 Renginių datą ir programą siūlo organizatoriai, o tvirtina TOF taryba.
- 3.2 **WTOC** Pasaulio orientavimosi takais čempionatas yra organizuojamas kiekvienais metais.

Pageidautina, kad jis sutaptų su sveikųjų pasaulio orientavimosi čempionato vasaros renginiais.

- 3.3 **WTOC** Programoje turi būti dviejų dienų PreO formato varžybos po vieną trasą kasdien ir TempO formato varžybos. TempO varžybos rengiamos naudojant kvalifikacines varžybas, kurios kartu su finalinėmis rengiamos tą pačią dieną. Antroji PreO formato varžybų diena kartu ir Pasaulio komandinis PreO čempionatas.
- 3.4* **WTOC** Turi būti surengta atidarymo ceremonija, uždarymo ceremonija, organizuotas atitinkamas poilsis bei modelinės varžybos. Programa turi tęstis ne ilgiau kaip 7 dienas.
- 3.5 **WTOC** Čempionato trasose turėtų būti organizuojamos viešos varžybos neribojant dalyvaujančių skaičiaus, nebent organizatorius nurodo kitaip. Jos turėtų vykti atskirai ir po oficialių varžybų.

4. Renginio organizavimo paraiškos

- 4.1 Bet kuri federacija gali pateikti prašymą organizuoti TOF renginius.
- 4.2 Federacijos paraiškos turi būti adresuojamos TOF sekretoriatui. Tam naudojama oficiali paraiškos forma, kur būtų pateikta visa reikalaujama informacija ir garantijos.
- 4.3 TOF taryba gali apmokestinti bet kurį TOF renginį. Mokesčio dydis turi būti paskelbtas ne vėliau kaip šeši mėnesiai iki galutinės paraiškų priėmimo datos tam renginiui.
- 4.4 TOF taryba gali atšaukti renginio sankcionavimą, jei organizatorius nesugeba laikytis taisyklių ir normų, TOF renginio patarėjo nurodymų ar nepateikia paraiškoje prašomos informacijos. Tuo atveju organizatoriui nuostoliai nepadengiami.
- 4.5 **WTOC** Paraiškos turi būti pateiktos ne vėliau kaip iki sausio 1d. keturis metus prieš čempionato metus. Tais pačiais metais paskiriama Federacija organizatorė. Prieš paskyrimą pareiškėjas turi pasirašyti kontraktą su TOF.

5. Klasės

- 5.1 **WTOC** PreO varžybose (individualiose ir komandinėse) yra viena atvira (*angl.: Open*) klasė ir viena Parolimpinė klasė. Dalyvis gali dalyvauti tik vienoje iš jų. TempO varžybose yra tik viena atvira klasė.
- 5.2 **WTOC** Visi dalyviai, nepriklausomai nuo lyties, amžiaus ir fizinių galimybių gali dalyvauti pasaulio čempionato atviros klasės varžybose.
- 5.3 **WTOC** Pasaulio čempionate Parolimpinėje klasėje leidžiama dalyvauti tik tiems sportininkams su tokia pastovia fizine negalia (tame tarpe ir užslėpta), kuri ryškiai trukdo jų mobilumui. Parolimpinės klasės sportininkai mažiausiai 8 savaites iki varžybų TOF medicininei komisijai turi pateikti daktaro užpildytą tinkamumo formą (ji paskelbta www.orientering.org). Jos pagrindu išduotas tinkamumo klasei pažymėjimas privalo būti išsiųstas varžybų organizatoriams kartu su galutine dalyvavimo paraiškos forma.

6. Dalyvavimas

- 6.1 Per vienerius kalendorinius metus varžybų dalyvis gali atstovauti tik vienai federacijai.
- 6.2 Dalyviai, atstovaujantys šalies federacijai, turi būti tos šalies piliečiai.
- 6.3 Kiekviena dalyvaujanti federacija privalo paskirti komandos vadovą, kuris būtų kontaktinis asmuo tarp komandos ir organizatorių. Jo pareiga – užtikrinti, kad visa reikalinga informacija pasiektų komandą.
- 6.4 Už savo sveikatą atsakingi patys dalyviai. Draudimu nuo nelaimingų atsitikimų turi pasirūpinti šalies federacija arba jie patys, priklausomai nuo šalies įstatymų.
- 6.5 **WTOC** Visi sportininkai atstovauja federacijoms. Kiekvienai federacijai gali atstovauti komanda, nelimituojant sportininkų skaičiaus.
- 6.6 **WTOC** Kiekvienai federacijai gali atstovauti ne daugiau, kaip 3 bet kokių fizinių gebėjimų sportininkai PreO atviroje klasėje, ne daugiau, kaip 3 sportininkai PreO parolimpinėje klasėje, turintys tokią teisę ir ne daugiau, kaip 4 sportininkai TempO varžybose. Regionų čempionus (jei tokie čempionatai įvyko per paskutinius 12 mėnesių) bei paskutinio Pasaulio čempionato čempionus Federacijos, kurioms jie atstovauja, gali registruoti papildomai atitinkamose klasėse prie jau apbrėžtų maksimalių.
- 6.7 **WTOC** TempO varžybų finale dalyvuoja tik 36 kvalifikacinėse varžybose geriausiai pasirodę sportininkai. Jei kvalifikacinėse varžybose tėra vienas pogrupis – 36 geriausiai jame pasirodę dalyviai patenka į finalą, jei du pogrupiai – po 18 geriausiai pasirodžiusių iš kiekvieno ir t.t.
- 6.8 **WTOC** PreO komandinėse varžybose šalies komandą turi sudaryti trys sportininkai iš kurių bent vienas parolimpinės klasės sportininkas. Kiekviena federacija skiria tik vieną atstovaujančią komandą.
- 6.9 **WTOC** Neįgalūs sportininkai, kuriems varžybų metu reikalinga sveikojo asmens pagalba turi informuoti organizatorius registruojantis varžyboms. Tokią pagalbą turi užtikrinti organizatorius. Neleidžiama, kad varžybų vietovėje sportininkus lydėtų asmeniniai ar komandos pagalbininkai. Tačiau išskirtiniais atvejais, su TOF varžybų patarėjo sutikimu, sportininką gali lydėti savas medikas arba sportininką su sutrikusia kalba gali lydėti „vertėjas“, suprantantis jį. Palyda negali padėti skaityti žemėlapių, identifikuoti kontrolės punktų vietovę, analizuoti ar dalyvauti pasirinkimo procese, netrukdyti susikoncentruoti dalyviams.
- 6.10 **WTOC** Be sportininkų ir juos lydinčiųjų asmenų, kiekviena federacija savo komandoje gali turėti ir oficialius atstovus. Pagal turimas sąlygas organizatorius turi iš anksto nustatyti maksimalų oficialių atstovų skaičių, bet jis negali būti mažesnis nei keturi. Maksimalus oficialių asmenų skaičius turi būti visoms komandoms vienodas.

7. Mokesčiai

- 7.1 Varžybų organizavimo išlaidas prisiima organizatorius. Joms padengti organizatorius sportininkus gali apmokestinti starto mokesčiu, o kitus (komandų vadovus, žurnalistus) – akreditacijos mokesčiu. Šis mokestis turėtų būti kiek įmanoma mažesnis, o patvirtinti jį turėtų TOF varžybų

patarėjas.

- 7.2 Kiekviena federacija ar individualus dalyvis atsakingi už mokesčio mokejimą taip, kaip nurodyta kvietime. Starto mokestis turi būti surinktas ne vėliau, kaip likus 6 savaitems iki renginio.
- 7.3 Pavėluoti mokesčiai gali būti apmokestinami papildomai. Papildomą mokestį turi patvirtinti TOF renginių patarėjas.
- 7.4 Kiekviena federacija ar individualus dalyvis turi padengti kelionės į varžybas, nakvynės, maitinimo, transporto tarp renginio apgyvendinimo vietos, organozacinio centro ir varžybų vietovių išlaidas. Jei privaloma naudotis oficialiu transportu, šios išlaidos turi būti įtrauktos į starto mokestį.
- 7.5 TOF paskirto varžybų patarėjo ir jo padėjėjų transporto išlaidas į ir iš vietą turi padengti TOF. Kontrolinių vizitų ir varžybų metu patirtas išlaidas apmoka organizatorius arba organizuojanti federacija pagal nacionalinius susitarimus.
- 7.6 Visas Federacijos paskirto TOF varžybų patarėjo ir jo padėjėjų išlaidas apmoka organizatorius ar federacija pagal nacionalinius susitarimus.
- 7.7 **WTOC** Dalyviams turi būti pasiūlyta keli žmonėms su vežimėliais pritaikyti apgyvendinimo ir maitinimosi variantai skirtingomis kainų grupėmis. Varžybų, apgyvendinimo, maitinimo mokesčiai turi būti pateikti atskirai. Organizatorius numatyto apgyvendinimo pasirinkti neprivaloma.
- 7.8 Jei varžybos (ar jų dalis) atšaukiamos ne dėl organizatorių kaltės, pvz., oro sąlygų, vietovės suardymo, organizatorius gali grąžinti dalyviams tik minimalią starto mokesčio dalį, kad padengtų patirtas išlaidas.

8. Informacija apie renginį

- 8.1 Visa informacija ir ceremonijos turi būti rengiamos ir anglų kalba. Oficiali informacija turi būti pateikta raštu. Skelbiama žodžiu gali būti tik skubiais atvejais ir atsakant į klausimus oficialių komandų atstovų susitikimuose.
- 8.2 **WTOC** Organizatorių arba TOF renginių patarėjo informacija turi būti pateikta biuletenio forma. Tokie biuleteniai turi būti paskelbti internetiniame puslapyje arba TOF internetiname puslapyje su nuoroda į jį. Apie paskelbtą biuletinį Nr. 3 el. paštu turi būti informuotos visos dalyvaujančios federacijos. Esant reikalui, federacijoms suteikiama papildomos informacijos.
- 8.3 **WTOC** Biuletenyje Nr. 1 (preliminari informacija) skelbiama:
 - organizatorius ir nacionalinio (-ių) kontrolieriaus (-ių) TOF renginių patarėjo (-jų), nacionalinių kontrolierių pavardės;
 - telefono numeris / el. pašto adresas / internetinio puslapio adresas, kur galima kreiptis dėl informacijos;
 - varžybų vieta;
 - varžybų datos ir tipai;
 - klasės ir visi dalyvavimo apribojimai;

- galimybes treniruotis;
- bendras krašto žemėlapis;
- uždraustos zonos;
- visos išskirtinės, savitos renginio ypatybės;
- spalvotos uždraustų zonų paskutinės versijos ankstesnių orientavimosi sporto žemėlapių kopijos.

8.4 WTOC Biuletenyje Nr. 2 (kvietime) turi būti skelbiama:

- visa informacija, paskelbta biuletenyje Nr. 1;
- oficialios dalyvavimo varžybose ir apgyvendinimo paraiškų formos;
- dalyvavimo paraiškų siuntimo adresas ir galutinis terminas;
- mokestis dalyviams, palydai/medicinos personalui ir komandų vadovams;
- dalyvavimo mokesčių sumokėjimo adresas ir galutinis terminas;
- apgyvendinimo bei maitinimo tipai bei kainos;
- galimybės patekti į foje, kambarius, prie sanitarinių įrengimų, viešas patalpas;
- elektrinių vežimėlių baterijų pakrovimo sąlygos;
- oficialiai siūlomos nakvynės vietos rezervacijos galutinė data;
- siūlomo naudotis transporto (tame tarpe ir pritaikyto invalido vežimėliams) apibūdinimas ir kaina;
- galutinė transporto užsakymo ir apmokėjimo data;
- nurodymai dėl vizų, reikalingų įvažiuojant į šalį;
- galimybės rengti treniruotes;
- vietovės, klimato ir bet kokių rizikos faktorių aprašymas;
- sunkiai judančių sportininkų susisiekimas;
- pagalbinių poreikis ir galimybės juos gauti;
- žemėlapių standartas (ISSOM ar ISOM);
- žemėlapių masteliai ir horizontalių laiptas;
- renginio programa;
- aprangos pastabos, jei yra būtinos;
- apytikslis kiekvienos trasos ilgis ir aukščių įveikimas;
- už žiniasklaidą atsakingo žmogaus adresas, telefono numeris ir el. pašto adresas;
- naujo žemėlapių, parodančio vietovės tipą, pavyzdys;
- tiksli kiekvienų varžybų ir finišo teritorijos vieta (jei dėl jų nuspręsta);
- didžiausias oficialių asmenu skaičius vienai komandai (jei būtina);
- žiniasklaidos atstovų ir kitų papildomų federacijų atstovų registravimo nurodymai.

8.5 WTOC Biuletenyje Nr.3 (renginio informacijoje) turi būti skelbiama:

- data iki kurios turi būti informuojama apie tikslų dalyvių skaičių;
- data iki kurios turi būti pateiktos TOF parolimpinių dalyvių tinkamumą atitinkamai klasei patvirtinančios medikų pažymos;
- data iki kurios turi būti pateikti dalyvių vardai ir parolimpinės klasės dalyvių atitikimą;
- pagalbinių suteikimo informacija ar neįprastai – poreikis dalyviams patiems jais pasirūpinti;
- detalizuota renginio programa, kurioje būtų galutiniai dalyvių registravimo terminai ir startinių laikų paskirstymas;
- vietovės ypatybės, ypač prieinamumas;
- gautų dalyvių paraiškų santrauka;
- bet kokie leidžiami nukrypimai nuo taisyklių;

- varžybų būstinės adresas, telefono numeris ir el. pašto adresas;
- apgyvendinimo, maitinimo, pasiekiamumo detalės;
- transporto tvarkaraštis, vežimėliams gabenti skirto transporto užsakymas;
- kiekvienos trasos (kelio) ilgis, bendras aukščių įveikimas, kontrolinių punktų, atsigaivinimo punktų skaičius;
- komandų vadovų susitikimai;
- tikslios kiekvienų varžybų ir finišo vietos.

8.6 **WTOC** Biuletinis Nr. 4 (papildoma renginio informacija) turi būti įteiktas varžybų dalyviams atvykus. Jame turi būti skelbiamos galutinės renginio detalės:

- antidopingo reikalavimai;
- visos specialios taisyklės, susijusios su renginiu
- bet kokie papildomi nurodymai ar nukrypimai nuo taisyklių, kuriems duotas oficialus leidimas;
- galutiniai skundų teikimo terminai;
- skundų teikimo vieta;
- kiekvienos trasos įveikimui skirto laiko limitas;
- teisėjų pavardės ir federacijos, kurioms jie atstovauja.

8.7 **WTOC** Biuletinis Nr. 1 turi būti išplatintas likus 24 mėnesiams iki renginio, biuletinis Nr. 2 - likus 12 mėn., ir biuletinis Nr. 3 - likus dviems mėnesiams iki renginio.

9. Dalyvavimo paraiškos

9.1 Paraiškos turi būti pateiktos pagal 2 biuletenio reikalavimus. Turi būti pateikta tokia informacija apie kiekvieną sportininką: pavardė ir vardas, lytis, federacija. Taip pat turi būti pateiktos komandų vadovų pavardės. Vėluojančios paraiškos gali būti atmetos.

9.2 Organizatorius gali išbraukti sportininkus arba komandas iš starto protokolų, jei nesumokėtas jų starinis mokestis arba nesusitarta dėl apmokėjimo.

9.3 Išankstiniai apgyvendinimo užsakymai ir mokesčiai už juos turi pasiekti organizatorius per terminus, nurodytus antrajame biuletenyje.

9.4 **WTOC** Dalyviai negali būti keičiami likus 1 valandai iki varžybų starto.

9.5 **WTOC** Sportininkai gali būti atrinkti ir registruojami dalyvauti varžybose tik per federacijas, kurioms jie atstovauja.

9.6 **WTOC** Ne vėliau kaip likus 2 mėn. iki renginio, organizatorius privalo gauti paraiškas, kuriose būtų dalyvių skaičius, dalyvių pagalbininkų/medikų skaičius, komandos vadovo vardas, adresas, el. pašto adresas, telefono/fakso numeris.

9.7 **WTOC** Organizatorius turi gauti visų dalyvių pavardes, reikalingas medicininės pažymas, pagalbininkų bei oficialių komandos atstovų pavardes ne vėliau kaip 10 dienų iki renginio. Keitimus galima daryti iki 12 valandos, likus dienai iki varžybų.

9.8 **WTOC** Paraiškos individualioms varžyboms su dalyvių pavardėmis organizatorius turi gauti iki 12 valandos dieną prieš trasą.

- 9.9 **WTOC** Paraiškas komandinėms varžyboms su trijų dalyvių, kurie sudarys komandą, pavardėmis organizatorius turi gauti iki 18 valandos dieną prieš antrąją trasą.
- 9.10 **WTOC** Nuo 12 val. dienos dieną prieš startą ir iki 1 val. iki pirmo starto dalyvis gali būti pakeistas dėl pateisinamos priežasties (nelaimingas atsitikimas, liga). Likus 1 valandai iki individualių varžybų pradžios pakeitimai joms negalimi.
- 9.11 **WTOC** Nuo 18 val. dienos dieną prieš startą antrąją varžybų dieną ir iki 1 val. iki antrojo starto komandai atstovaujamas dalyvis gali būti pakeistas dėl pateisinamos priežasties (nelaimingas atsitikimas, liga).
- 9.12 **WTOC** Po 12.00 val. dieną prieš trasą dalyvis gali būti pakeistas kitu tik iš užregistruotos komandos.

10. Kelionė ir transportas

- 10.1 **WTOC** Kiekviena federacija atsakinga už savo kelionės organizavimą.
- 10.2* **WTOC** Organizatorius, federacijai paprašius ir jos vardu, privalo suteikti pritaikytą transportą komandų atvežimui iš artimiausio tarptautinio oro uosto ar geležinkelio stoties į renginio būstinę arba apgyvendinimo vietą. Ši paslauga federacijai gali būti apmokėstinta.
- 10.3 **WTOC** Transportu tarp apgyvendinimo vietos, renginio būstinės, varžybų vietų ir pan. rūpinasi arba organizatorius arba komandos. Esant pageidavimui už sutartą mokestį organizatorius privalo organizuoti komandoms visą renginio metu reikalingą transportą, tame tarpe ir transportą su keltuviu elektriniais vežimėliais judantiems žmonėms.
- 10.4 Gali būti privaloma naudotis oficialiu transportu, jei organizatorius taip paskelbs

11. Treniruotės ir bandomosios varžybos

- 11.1 Prieš varžybas gali būti sudarytos salygos treniruotėms.
- 11.2 **WTOC** Dieną prieš pirmas varžybas organizatorius turi surengti bandomąsias (modelines) varžybas tam, kad sportininkai susipažintų su vietovės tipu, žemėlapiu kokybe, kontrolinių punktų statymo ypatumais, tame tarpe ir laiko kontrolės punktų, atsigaivinimo punktais, žymėtais takais. Jei dviejų varžybų vietovės labai skiriasi, turi būti organizuotos ir antros modelinės varžybos
- 11.3 Galimybė dalyvauti bandomosiose varžybose turi būti suteikta varžybų dalyviams, komandų vadovams, oficialiems TOF atstovams, žiniasklaidos atstovams.
- 11.4 Jeigu TOF renginių patarėjas mano esant būtina, turi būti organizuojama ir daugiau bandomųjų varžybų.
- 11.5 Jeigu TOF renginių patarėjas sutinka, bandomosios varžybos gali būti organizuojamos pagrindinių varžybų dieną prieš pirmąjį startą.

12. Starto tvarka

- 12.1 *Intervaliniame starte* varžybų dalyviai startuoja po vieną tam tikrais intervalais.
- 12.2 Starto tvarką patvirtina TOF renginių patarėjas. Starto burtai gali būti traukiami viešai arba ne. Tai galima atlikti ranka arba kompiuteriu.
- 12.3 Startinis sąrašas turi būti paskelbtas ta pačią dieną arba dieną prieš varžybas ir prieš bet kokį komandų vadovų susitikimą, kuris turi būti rengiamas pagal 13.1 taisyklę.
- 12.4 Į sąrašą turi būti įtrauktos visų teisingai užsiregistravusių dalyvių pavardės ir komandos, net jei dalyvis neatvyko. Paraiškos be pavardžių nėra įtraukiamos.
- 12.5 Intervaliniame startavime startai paprastai būna skelbiami kas dvi minutes, bet, suderinus su TOF renginių patarėju, intervalai gali būti ir kiti.
- 12.6 **WTOC** Trasoje su intervaliniu startu atsitiktinė starto tvarka turi būti koreguojama, kad tai pačiai federacijai atstovaujantys sportininkai startuotų bent 8 min. intervalu vienas nuo kito. Tokiu atveju, kito ištraukto sportininko pavardė įterpiama tarp jų. Jei vis dar lieka tokių sportininkų, kuriuos reikia atskirti, burtų traukimo pabaigoje, sąrašas peržiūrimas nuo galo ir padaromi reikiami atskyrimai.
- 12.7 **WTOC** Pasaulio čempionato antrosios PreO varžybų dienos starto tvarka turi būti nustatoma pagal atvirkščią pirmosios dienos rezultatų lentelę, kai geriausias žaidėjas startuoja paskutinis.
- 12.8 **WTOC** Pasaulio čempionato TempO finale starto tvarka turi būti nustatoma pagal atvirkščią kvalifikacinių pogrupių rezultatų lentelę, kai geriausias žaidėjas startuoja paskutinis. Kai dalyviai tame pačiame pogrupyje dalijasi ta pačia vieta, jų starto tvarka finale nustatoma burtų keliu. Pavyzdžiui, jei du dalyviai pirmame pogrupyje dalijasi 6 vieta, burtų kelių nustatoma, kuriam skiriama 6, o kuriam 7 vieta pirmame pogrupyje tikslu laikytis šios taisyklės. Dalyviai su tomis pačiomis vietomis skirtinguose pogrupiuose finale startuoja pagal jų pogrupių numerius, pavyzdžiui 1, 2, 3..., kai didžiausią numerį turinčio pogrupio laimėtojas startuoja paskutinis.

13. Komandų atstovų susitikimas

- 13.1 **WTOC** Dieną prieš varžybas organizatorius turi surengti komandų atstovų susitikimą. Paprastai jis pradedamas ne vėliau kaip 19 val. Susitikimą veda arba jį prižiūri TOF renginių patarėjas.
- 13.2 **WTOC** Varžybų medžiaga (startiniai numeriai, kontrolinės arba elektroninės kortelės, starto sąrašai, transporto tvarkaraštis, naujausia informacija ir pan.) turi būti įteikta prieš susirinkimo pradžią.
- 13.3 **WTOC** Susitikimo metu komandų atstovai turi turėti galimybę užduoti klausimus.

14. Vietovė

- 14.1 Vietovė turi būti tinkama rengti atitinkamo standarto Trail-o varžybas. Turi būti laikomasi

Leibnico konvencijos.

- 14.2 Turi būti parinkta tokia vietovė, kad mažiausiai judantys dalyviai, ribotų judėjimo galimybių ar važiuojantys žemagrindžiais vežimėliais asmenys, t.p. sunkiai ir lėtai vaikstantys žmonės galėtų iversti trasą (sunkesnėse vietose su oficialių padėjėjų pagalba) per maksimalų nustatytą trasos įveikimo laiką.
- 14.3 Varžybų vietovė prieš tai turi būti kiek galima mažiau naudojama orientavimuisi, kad nei vienas dalyvis neturėtų išankstinio pranašumo.
- 14.4 Kai tik vietovė parenkama, joje tuoj pat turi būti uždrausta orientuotis.
- 14.5 Esant reikalui organizatorius gali duoti leidimą patekti į uždraustą vietovę.
- 14.6 Turi būti laikomasi visų aplinkos apsaugos, miškininkystės, medžioklės ir pan. įstatymų.

15. Žemėlapiai

- 15.1 Žemėlapiai, trasos žymėjimai ir papildomi spaudiniai turi būti braižomi ir spausdinami pagal TOF tarptautinę orientavimosi žemėlapių specifikaciją arba TOF tarptautinę sprinto rungties orientavimosi žemėlapių specifikaciją. Neatitikimus turi patvirtinti TOF taryba.
- 15.2 Įprasto žemėlapių mastelis turi būti 1:5000 arba 1:4000. Visi vienu varžybų žemėlapiai, įskaitant ir laiko kontrolės žemėlapius, turi būti to paties mastelio.
- 15.3 Žemėlapiuose turi būti ištaisytos visos klaidos ir pažymėti visi po žemėlapių išleidimo vietovėje atsiradę pakitimai, jei jie įtakoja varžybas.
- 15.4 Žemėlapiai turi būti apsaugoti nuo drėgmės ir apgadinimo.
- 15.5 Jei egzistuoja ankstesnis varžybų vietovės orientacinis žemėlapis, spalvotos jo naujausio leidimo kopijos turi būti išdalintos varžybų dalyviams dieną prieš varžybas.
- 15.6 Varžybų dieną dalyviams ir oficialiems komandų atstovams draudžiama naudotis bet kokių varžybų vietovės žemėlapiu be organizatoriaus leidimo.
- 15.7 TempO, o taip pat PreO laiko punktų žemėlapių forma ir dydis gali būti arba apskritimas arba keturkampis. Apskritimo formos žemėlapių diametras turi būti nuo 5cm. iki 12cm., ir keturkampio formos žemėlapių kraštinių ilgis nuo 5cm. iki 12cm. Visi žemėlapiai turi būti atvaizduoti taip, kad kontrolinio punkto apskritimas būtų jo centre. Visi žemėlapiai visuose sustojimuose turi būti tokios pačios formos ir tokio pačio dydžio. Žemėlapis turi būti pritvirtintas prie standaus, didesnio už jį pagrindo. Žemėlapių segmentas turi apimti vietovę su punkto prizmėmis, o taip pat žiūrėjimo vieta.
- 15.8 **WTOC** TOF ir jos narės federacijos turi teisę skelbti varžybų žemėlapius su trasomis savo oficialiuose žurnaluose ir interneto puslapiuose nemokant mokesčio organizatoriams.

16. Trasos

- 16.1 Turi būti laikomasi "TOF Trail-o trasos planavimo principų" (žr. 1 priedą) ir atsižvelgiama į paskutinį išleistą "TOF Trail-o techninių gairių" leidimą.
- 16.2 Trasų standartas turi atitikti tarptautinių varžybų lygmenį. Turi būti tikrinami sportininkų žemėlapių skaitymo, susikaupimo, vietovės suvokimo, sprendimų priėmimo greitumo įgūdžiai. Tam turi būti naudojamos skirtingos orientavimosi technikos.
- 16.3 Trasos ilgis matuojamas nuo starto per visa kelią, kuriuo turi būti praeita, iki finišo. Jis paprastai turi neviršyti 3500m.
- 16.4 Bet koks dėl savo pločio, nelygumų, užverstų medžių ar pan. nepravažiuojamas vežimeliais takas turi būti uždraustas naudotis visiems, ir paženklintas žemėlapyje ir/ar vietovėje draudžiamosiomis juostomis.
- 16.5 Turi būti paskelbtas bendras trasos įkalnių (aukščio įveikimo) dydis metrais.
- 16.6 Atstumuose, ilgesniuose kaip 20m., trasos pakilimo kampas neturi būti didesnis nei 14%. Kalno nuolydis neturi būti didesnis nei 8%
- 16.7 Atsigaivinimui turi būti pasiūlyta bent vandens.
- 16.8 **WTOC** PreO varžybose turi būti bent du laiko kontroliniai punktai, kuriuose matuojamas sprendimo laikas. Jie gali būti bet kurioje trasos dalyje, tačiau pageidautina, kad bent vienas būtų prieš oficialų startą, o antras - po finišo. Kiekvienam iš laiko kontrolinių punktų naudojamas atskiras, specialiai tam parengtas žemėlapis. PreO trasoje laiko kontrolinis punktas neturėtų turėti Zero atsakymo.
- 16.9 **WTOC** TempO kvalifikacinėse varžybose turi būti bent 4 sustojimai su 20 laiko kontrolinių punktų. TempO finalinės varžybose turi būti bent 5 sustojimai su 25 laiko kontroliniais punktais. Kiekviename iš sustojimų turėtų būti bent trys laiko kontroliniai punktai. Kiekvienam iš laiko kontrolinių punktų naudojamas atskiras, specialiai tam parengtas žemėlapis ir dalyviui pateikiamas visas surūšiuotas to sustojimo žemėlapių komplektas, kurio viršus uždengtas viršeliu.

17. Laiko kontrolės punktai

- 17.1 Kiekviename iš laiko kontrolinių punktų turėtų būti 5 ar 6 prizmės.
- 17.2 Dalyvių žemėlapiuose neturi būti pažymėta laiko kontrolės vieta, kad dalyviai neišstudijuotų juos prieš pašaukiant į laiko kontrolę.

Varžybose turėtų būti mažiausiai du laiko kontrolės punktai, kur fiksuojamas sprendimo priėmimo laikas. Jie gali būti bet kurioje varžybų trasos vietoje, bet pageidautina, kad bent vienas laiko KP būtų organizuotas prieš oficialų startą, o kitas – finišavus. Kiekvienam laiko KP naudojami atskiri, specialiai parengti žemėlapiai.

- 17.3 Laiko kontrolės punktuose sportininkas turėtų būti pasodintas taip, kad jam būtų matomi visi kontrolės punktai. Dalyviui įteikiama ar padedama žemėlapis ar žemėlapių komplektas, orientuotas kontrolės punktų žiūrėjimo kryptimi, kurio viršuje turi būti aiškiai nurodyta šiaurės kryptis, o apačioje – legenda. Žemėlapis ar žemėlapių komplektas turi būti su viršeliu. Dalyviui pateikiami du identiškų žemėlapių komplektai, kurių viename žemėlapiai susegti tarpusavyje, kitame – žemėlapiai palaidi. Dalyvis pats pasirenka kuriuo komplektu naudosis.
- 17.4 Laikas pradedamas matuoti, kai duodama komanda: „laikas prasideda dabar“ (*angl.: „time starts now“*) ir nuo to momento dalyvis gali žiūrėti į pirmąjį žemėlapi. Laikas matuojamas dviem chronometrais ar elektroniu atsižymėjimu ir tokiu atveju kito kontrolinio punkto žemėlapis pateikiamas pasigirdus atsižymėjimo signalui.
- 17.5 Laiko punktuose laikas baigiamas matuoti, kai pateikiamas galutinis atsakymas. Atsakymai pateikiami nurodant atsakymus lentelėje arba žodžiu – naudojantis tarptautine fonetine abėcėle (Alfa, Bravo, Čarli, Delta, Echo, Foxtrot ar Zero). Kai teisėjui dalyvis pateikia atsakymą, šis yra užfiksuojamas. Naudojant elektronine atsižymėjimo sistemą atsakymas ir jam sugaištas laikas fiksuojamas automatiškai, atsižymėjimo metu.
- 17.6 PreO varžybose kiekvienam laiko kontrolių punktų sustojimui nustatomas maksimalus atsakymams skirtas laikas, kuris lygus 30 sekundžių padaugintoms iš kontrolinių punktų skaičiaus tame sustojime. Yra fiksuojama kiekvieno laiko kontrolinio punkto atsakymai bei bendras visų atsakymų laikas.
- 17.7 TempO varžybose kiekvienam sustojimui nustatomas maksimalus atsakymams skirtas laikas, kuris lygus 30 sekundžių padaugintoms iš kontrolinių punktų skaičiaus tame sustojime. Yra fiksuojama kiekvieno laiko kontrolinio punkto atsakymų laikai bei bendras sustojimo visų atsakymų laikas.
- 17.8 Dalyvis privalo pateikti atsakymą, kol atverstas atitinkamas žemėlapis. Jei dalyvis atverčia kito ar ankstesnio kontrolinio punkto žemėlapi prieš pateikiant dabartinio kontrolinio punkto atsakymą, tai fiksuojamas neteisingas dabartinio kontrolinio punkto atsakymas.
- 17.9 Bet kurio laiko kontrolinio punkto atsakymas fiksuojamas neteisingu, jei jis pateikiamas pasibaigus nustatytui maksimaliam laikui.
- 17.10 Jei nenaudojami elektroniniai prietaisai, laiką fiksuoja du žmonės. Laikas apvalinamas iki sekundžių.

18. Uždrausti plotai ir takai

- 18.1 Renginio dalyviai turi griežtai laikytis organizuojančios federacijos nustatytų aplinkos apsaugos ir kitokių taisyklių.
- 18.2 Visa vietovės teritorija, išskyrus takus ar kelius, varžybų plote yra neleistina lankytis, išskyrus tuos atvejus, kai yra paskelbta informacijoje, pažymėta žemėlapyje, arba, kur būtina, pažymėta vietovėje. Kai kurie takai ir keliai gali būti papildomai paskelbti kaip neleistini – tai turėtų būti nurodyta informacijoje ir, kur būtina, pažymėta žemėlapyje ir/ar vietovėje. Sportininkai, sąmoningai atsidūrę uždraustoje teritorijoje bus diskvalifikuojami.

18.3 Privalomi takai, kelių susikirtimai, praėjimai turi būti aiškiai pažymėti žemėlapyje ir vietovėje. Dalyviai gali laisvai judėti takais, esančiais jų trasoje.

19. Legendos

- 19.1 Tiksliai prizmės vieta vietovėje turi būti pažymėta apskritimo centru žemėlapyje ir legenda.
- 19.2 Legendoje turi būti naudojami *TOF legendų (TOF Control Descriptions)* patvirtinti simboliai.
- 19.3 Kiekvieno punkto prizmių skaičius raidėmis turi būti nurodytas B stulpelyje (pvz., A-C trims prizmėms)
- 19.4 Kur būtina, kontrolinių punktų žiūrėjimo apytikslės krypties nustatymui H stulpelyje nubraižoma rodyklė pagal kompasą kryptį.
- 19.5 Prie legendų turi būti nurodytas maksimalus laikas, skirtas trasai praeiti.
- 19.6 Iš eilės surašytos trasos legendos turi būti tvirtinamos arba atspausdintos viršutinėje varžybų žemėlapio pusėje.

20. Prizmių išdėstymas ir priemonės

- 20.1 Žemėlapyje pažymėtą kontrolinį punktą turi aiškiai atitikti vietovėje išdėstyta prizmių grupelė, esanti apskritime ar netoli jo.
- 20.2 Prizmės turi būti pagamintos iš trijų 30 X 30 cm kvadratų, sujungtų trikampiui. Kiekvienas kvadratas turi būti padalintas diagonale, viena pusė balta, kita - oranžinė (PMS 165)
- 20.3 Pakabintos prizmės turi būti taip, kad būtų matomos (bent trečdalis vienos prizmės) varžybų dalyviams, esantiems prie sprendimo vietos. Paprastai prizmė statoma taip, kad atitiktų apskritimo centrą žemėlapyje ir ji aprašyta teisinga legenda, bet Elito klasės varžybose leidžiama, kad prizmė toje vietoje nebūtų statoma.
- 20.4 Kiekviename punkte prizmės turi būti statomos standartiniame aukštyje.
- 20.5 Sprendimo vieta žymima vietovėje palei kelią, bet nenurodyta žemėlapyje. Laiko kontroliniuose punktuose, vieta, kurioje sodinamas dalyvis turi būti žemėlapio ribose, bet jame nepažymėta.
- 20.6 Prizmėms priskiriamos reikšmės iš kairės į dešinę, nepriklausomai nuo atstumo iki jų, "A", "B"... "F", žiūrint nuo sprendimo vietos. Nuo šios vietos sprendžiama, kuri prizmė yra kuri.
- 20.7 Kontroliniai punktai, kurie gali būti nesaugūs, turi būti saugomi.

21. Kontrolinės kortelės ir žymėjimo priemonės

- 21.1 Gali būti naudojama TOF licencijuota elektroninė žymėjimo sistema ar tradicinis rankinis komposteris kartu su kontroline kortele.
- 21.2* Jei naudojamas ne elektronine žymėjimo sistema, kontrolinės kortelės turi atitikti šiuos reikalavimus:
- jos turi būti pagamintos iš patvarios medžiagos arba būti apsaugotos;
 - kiekvieno žymėjimui skirto langelio kraštinė turi būti ne trumpesnė nei 13mm;
 - dublikatas turi būti atžymimas automatiškai, kartu su pagrindine kortele.
- TempO rungtyje:
- Turi būti padaryta pagrindinės kortelės dublikatas.
- 21.3 Jei naudojamas ne elektronine žymėjimo sistema, varžybų dalyviams turi būti išdalinamos dvigubos kortelės. Finiše teisėjams atiduodama visa kortelė, kurios antroji dalis gražinama dalyviams pasitikrinti po paskutinio dalyvio starto.
- 21.4 Jei naudojamas ne elektronine žymėjimo sistema, kortelė gali būti apsaugoma ją kietinant arba dedant į maišelį, bet neapkarpančios jos.
- 21.5 Sportininkai registruoja savo sprendimus žymėjimo taške, netoli nuo sprendimo priėmimo vietos. Jei naudojama ne elektroninė žymėjimo sistema, turi būti vienas komposteris. Jei naudojamas elektronine sistema, turi būti įrengtas atsarginis komposteris. Abejais atvejais jų paliktos žymės turi skirtis nuo gretimų kontrolės punktų komposterių.
- 21.6 Sportininkai turi atžymėti savo sprendimą, ir tik tada pajudėti link sekančio punkto. Esant ne elektronei žymėjimo sistemai atsakymas turi būti pažymėtas pasirinktame langelyje. Esant elektronei žymėjimui atsakymas registruojamas pasirinkto atsakymo vietoje, ir sistema patvirtina pasirinkimą tam tikru signalu. Jei, palaukus kurį laiką, lieka abejonių, kad žymėjimas užregistruotas, reikia pasinaudoti atsarginiu komposteriu pažymint tuščius langelius lentelėje, įteiktoje kartu su žemėlapiu (žr. 4 priedą).
- 21.7 Sportininkai yra atsakingi už teisingą savo sprendimų žymėjimą – ar tai jie darytų patys, ar per tarpininką.
- 21.8 Kiekvieno KP eilutė su daugiau nei vienu pasirinktu atsakymu arba be jokios atžymos laikoma klaidingu atsakymu. Tai turėtų patvirtinti varžybų patarėjas.
- 21.9 Draudžiama keisti jau atliktą žymėjimą.
- 21.10 Oficialūs organizatorių atstovai trasose turi teisę tikrinti kontrolines korteles ar el. korteles ar laikomasi kontrolinių punktų žymėjimo tvarkos.
- 21.11 Sportininkai, pametę kontrolines arba elektrones korteles, diskvalifikuojami.
- 21.12 Kontrolinės kortelės varžybų metu kiek galima turėtų būti laikomos taip, kad dalyviai nematytų vienas kito atsakymų.
- 21.13 **WTOC** Kontrolinės kortelės arba elektrones kortelės turi būti išdalintos prieš komandų vadovų susitikimą išskyrus tuos atvejus, kai kvalifikacinės ir finalinės varžybos organizuojamos tą pačią dieną. Tuomet finalinių varžybų kortelės turi būti įteiktos sportininkams

likus ne mažiau kaip valandai iki pirmojo starto.

- 21.14 **WTOC** Jei naudojama elektroninė žymėjimo sistema, turi būti užtikrintas žymėjimo privatumas.

22. Įranga

- 22.1 Apranga ir apavas gali būti laisvai pasirenkami.
- 22.2 Starto numeris turi būti aiškiai matomas ir tvirtinamas taip, kaip nurodo organizatoriai. Jis neturi būti didesnis nei 25×25 cm kur skaičiai ne mažesni nei 10 cm aukščio. Numeriai neturi būti sulankstomi ar iškerpami.
- 22.3 Varžybų metu dalyviai gali naudotis tik organizatorių duotu žemėlapiu su legendomis ir kompasu kaip navigacines priemones.
- 22.4* Negalima naudotis jokiais mechaniniais ar elektriniais prietaisais išskyrus hodometrą (transporto priemonės prietaisą nuvažiuotam keliui matuoti) ir laikrodį. Yra leidžiama naudotis padidinauju stiklu, kuris gali būti įmontuotas kompase ar atskiras. Žiūronai ar teleskopai yra draudžiami.
- 22.5 Vietovėje draudžiama naudotis bet kokiomis telekomunikacinėmis priemonėmis, nebent teisėjai nelaimingo atsitikimo atveju. Kitu atveju dėl telekomunikacinės įrangos naudojimo dalyvis ar komanda gali būti diskvalifikuojama.

23. Startas

- 23.1 Individualiose varžybose paprastai naudojamas intervalinis startas.
- 23.2 Esant kvalifikacinėms varžyboms, pirmojo finalinių varžybų dalyvio startas turi būti praėjus mažiausiai 2,5 val. po kvalifikacinių varžybų pabaigos.
- 23.3 Kiekvienam dalyviui turi būti suteikiama mažiausiai 20 min. netrukdomam pasiruošimui prieš startą. Į starto vietą turi būti leidžiami tik dar nestartavę dalyviai ir oficialūs komandų atstovai.
- 23.4 Startas gali būti organizuojamas skelbiant priešstartinį pasiruošimą. Tokiu atveju komandų vadovams ir dalyviams turi būti matomas laikrodis, rodantis dalyvių šaukimo laiką, bei skelbiamos varžybų dalyvių pavardės. Iš anksto paskelbus starto laiką prie starto leidžiami tik dalyviai su padėjėjais ir organizatorių lydimi žiniasklaidos atstovai.
- 23.5 Prie starto varžybų dalyviams turi būti matomas laikrodis, rodantis varžybų laiką. Jei nėra prestarto, raštu ar žodžiu turi būti skelbiamos dalyvių pavardės.
- 23.6 Prieš startą sportininkai privalo patikrinti patys, ar jiems įteiktas reikiamas žemėlapis. Jei yra skirtingos trasos, žemėlapyje turėtų būti aiškiai nurodytas sportininko starto numeris arba pavardė.
- 23.7 Trasos pradžia turi būti pažymėta žemėlapyje starto trikampiui, ir jeigu nesutampa su laiko startu, vietovėje pažymima prizme.

- 23.8 Varžybų dalyviams, vėluojantiems startuoti dėl savo kaltės, turi būti leidžiama startuoti organizatoriaus nustatytu laiku, atsižvelgiant į kitiems dalyviams daromą įtaką. Trasos įveikimo laikas turi būti skaičiuojamas nuo anksčiau numatytojo starto laiko.
- 23.9 Dalyviams, vėluojantiems startuoti dėl organizatorių kaltės, turi būti skelbiamas naujas starto laikas.

24. Finišas ir laiko skaičiavimas

- 24.1 Trasa baigiama dalyviui peržengus finišo liniją.
- 24.2 Trasos nuo starto iki finišo įveikimo laikas, neviršijantis duoto laiko limito, varžybų rezultatui įtakos neturi.
- 24.3 Finišavimo laikas gali būti užfiksuojamas, kai dalyvis kerta priešfinišinę liniją arba finišo liniją. Laikas apvalinamas iki pilnų sekundžių. Laikas gali būti užrašomas valandomis, minutėmis ir sekundėmis arba tik minutėmis ir sekundėmis.
- 24.4 Kelias į finišą baigiantis trasai gali būti žymimas juosta ar kitomis priemonėmis.
- 24.5 Bebaigiantys trasą sportininkai turi aiškiai matyti tikslią finišo linijos vietą.
- 24.6 Kirtę finišo liniją sportininkai privalo atiduoti savo kontrolines korteles ar nuskaityti elektroninių kortelių duomenis. Jei organizatorius reikalauja, sportininkai turi atiduoti žemėlapius.
- 24.7 Kiekvienai PreO trasai organizatorius turi nustatyti laiko maksimumą: 3 min. kiekvienam kontrolės punktui ir po 3 min. kiekvienam trasos 100 m. Varžybų patarėjas gali suteikti papildomo laiko fiziškai sudėtingoms vietovėms praeiti ar esant kitiems faktoriams. Taip pat varžybų patarėjas gali suteikti papildomo laiko dalyviams su atitikimo parolimpinei klasei pažymėjimais.
- 24.8 Bet kokie dalyvio užlaikymai bet kurioje trasos vietoje ne dėl dalyvio kaltės turi būti fiksuojami ir atimami iš viso dalyvio trasos įveikimo laiko.
- 24.9 Jeigu, minusavus bet kokius fiksuotus delsimus, dalyvio laiko limitas vis vien viršytas, skiriama bauda. Už kiekvienas papildomai sugaištas 5 minutes atimamas vienas taškas.
- 24.10 TempO varžyboms maksimalus laikas nenustatomas.
- 24.11 Finiše turi būti pirmosios medicininės pagalbos priemonės ir personalas, pasiruošęs dirbti miško sąlygomis.

25. Resultatai

- 25.1 PreO varžybose kiekvienas teisingai atpažintas kontrolės punktas (neįskaitant laiko kontrolės punkto) įvertinamas vienu tašku.
- 25.2 PreO varžybų laiko kontroles punktuose pateikus teisingą atsakymą, per 0-30 sek., užfiksuojamas atsakymo laikas. Pateikus neteisingą atsakymą prie atsakymo laiko pridedama 60

sek. baudos. Per 30 sek. nepateikus atsakymo fiksuojamas 90 sekundžių rezultatas.

- 25.3 Kiekviena laiko kontrolės punkte išvedamas dvejais chronometrais registruotų laikų vidurkis pusės sekundės tikslumu. Jei naudojama elektroninė žymėjimo sistema, laikas suapvalinamas iki artimiausios sekundės.
- 25.4 Visi vienerių varžybų laiko kontrolės punktuose užfiksuoti laikai yra sudedami. Matuojant chronometrais laikų suma turi būti nurodyta pusės sekundės tikslumu.
- 25.5 PreO varžybose dalyviai išrikiuojami pagal jų taškų rezultatus, o tie, kurie surinko vienodą taškų sumą - pagal laiko, sugaišto visuose laiko kontroliniuose punktuose, sumą.
- 25.6 TempO varžybose dalyviai išrikiuojami pagal patikslintą laiką, kuris paskaičiuojamas sudedant visų kontrolinių punktų atsakymų laikus ir pridėdant po 30 sek. baudos už kiekvieną neteisingą atsakymą.
- 25.7 Bet koks kontrolinis punktas, kurį TOF Varžybų patarėjas paskelbia neteisingu ir anuliuoja, išbraukiamas iš varžybų. Anuliavimo priežastis paskelbiama rezultatų lentoje. TempO varžybose kontrolinį punktą paskelbus neteisingu, anuliuojamas visas sustojimas ir jo rezultatai.
- 25.8 Varžybų metu, finišo ar susibūrimo vietoje turi būti skelbiami ir pateikiami laikini rezultatai su dalyvių surinktais taškais ir sugaištu laiku laiko kontroliniuose punktuose. TempO varžybose tokie rezultatai pradedami skelbti tik po to, kai startuoja paskutinis dalyvis.
- 25.9 Oficialūs rezultatai su visų kontrolinių punktų teisingais ir dalyvių pateiktais atsakymais turi būti paskelbti ne vėliau kaip 5val. po paskutinio dalyvio leistino finišo. Jie turi būti įteikti kiekvienos komandos vadovui ir akredituotiems žurnalistams varžybų dieną.
- 25.10 Oficialiuose rezultatuose turi būti visų dalyvių taškų ir laikų suma. Trumpesnė versija gali būti pateikta žiniasklaidai.
- 25.11 Du ar daugiau dalyviai, kurių taškų ir laiko kontrolėse laiko sumos sutampa, rezultatų sąrašo užima tą pačią vietą. Sekanti(-čios) pozicija(-os) sąrašo turi išlikti tuščia(-ios).
- 25.12 **WTOC** Kiekvienam varžybų dalyviui, komandos vadovui ir akredituotam žiniasklaidos atstovui turi būti įteikti oficialus rezultatų sąrašas ir varžybų žemėlapis kartu su sprendimų žemėlapiu.
- 25.13 **WTOC** Pasaulio čempionato PreO individualiose varžybose dalyviai išrikiuojami pagal jų bendrą dviejų trasų taškų sumą ir laiko sumas.
- 25.14 **WTOC** Pasaulio čempionato PreO komandinėse varžybose komandos surinkti taškai yra visų trijų komandos narių antrosios varžybų dienos taškų suma, o komandos laikas yra visų trijų komandos narių antrosios varžybų dienos laiko kontrolinių punktų laikų suma.
- 25.15 **WTOC** Individualiose Pasaulio čempionato TempO varžybose dalyviai išrikiuojami pagal jų rikiuotę finalinėse varžybose.
- 25.16 Varžybų dieną rezultatai turi būti paskelbti internete ir elektronine forma nusiųsti TOF.

26. Prizai

- 26.1 Organizatorius turi surengti iškilmingą prizų įteikimo ceremoniją.
- 26.2 Jei du ar daugiau dalyvių užėmė ta pačią vietą, kiekvienam turi būti įteiktas atitinkamas medalis ir/arba diplomas.
- 26.3 **WTOC** Pasaulio čempiono PreO rungtyje atviroje klasėje titulas suteikiamas sportininkui, surinkusiam daugiausia taškų (ir sugaišusiam mažiausiai laiko laiko kontroliniuose punktuose, jei bendras taškų rezultatas yra vienodas su kitais dalyviais) pasaulio čempionato atviroje klasėje.
- 26.4 **WTOC** Pasaulio čempionato PreO rungties atviros klasės apdovanojimai yra šie:
- I vieta Auksinis medalis (padengtas) ir diplomas
 - II vieta Sidabro medalis (padengtas) ir diplomas
 - III vieta Bronzos medalis ir diplomas
 - IV-VI vietos Diplomai
Medalius ir diplomus steigia TOF.
- 26.5 **WTOC** Pasaulio čempiono PreO rungtyje parolimpinėje klasėje titulas suteikiamas sportininkui, surinkusiam daugiausia taškų (ir sugaišusiam mažiausiai laiko laiko kontroliniuose punktuose, jei bendras taškų rezultatas yra vienodas su kitais dalyviais) pasaulio čempionato parolimpinėje klasėje.
- 26.6 **WTOC** Pasaulio čempionato PreO rungties parolimpinės klasės apdovanojimai yra šie:
- I vieta Auksinis medalis (padengtas) ir diplomas
 - II vieta Sidabro medalis (padengtas) ir diplomas
 - III vieta Bronzos medalis ir diplomas
 - IV-VI vietos Diplomai
Medalius ir diplomus steigia TOF.
- 26.7 **WTOC** Pasaulio čempiono PreO komandinėje rungtyje titulas suteikiamas komandai, surinkusiai daugiausia taškų (ir sugaišusiai mažiausiai laiko laiko kontroliniuose punktuose, jei bendras taškų rezultatas yra vienodas su kitomis komandomis).
- 26.8 **WTOC** Pasaulio čempionato PreO komandinės rungties kiekvienam komandos nariui įteikiama:
- I vieta Auksinis medalis (padengtas) ir diplomas
 - II vieta Sidabro medalis (padengtas) ir diplomas
 - III vieta Bronzos medalis ir diplomas
 - IV-VI vietos Diplomai
Medalius ir diplomus steigia TOF.
- 26.9 **WTOC** Pasaulio čempiono TempO rungtyje titulas suteikiamas sportininkui, kurio laikas pasaulio čempionato TempO rungtyje yra mažiausias.
- 26.10 **WTOC** Pasaulio čempionato TempO rungties apdovanojimai yra šie:
- I vieta Auksinis medalis (padengtas) ir diplomas
 - II vieta Sidabro medalis (padengtas) ir diplomas

- III vieta Bronzos medalis ir diplomai
- IV-VI vietos Diplomai
Medalius ir diplomus steigia TOF.

26.11 **WTOC** Prizu įteikimo ceremoniją organizuoja ir praveda čempionatą organizuojanti federacija ir TOF.

26.12 **WTOC** Per prizų įteikimo ceremonija turi būti iškeltos pirmas tris vietas užėmusių dalyvių šalių vėliavos ir atliktas nugalėtojo valstybinis himnas.

27. Garbingas žaidimas

27.1 Visi orientavimosi renginių dalyviai turi elgtis garbingai ir sąžiningai, vadovautis sportiniais ir draugiškumo principais. Dalyviai turi gerbti vienas kitą, sėdintys vežimėliuose turi turėti pirmenybę prieš vaikštančius privažiuoti prie kelkraščių kuo arčiau prizmių ir prie sprendimo priėmimo taškų. Varžybų dalyviai trasoje turi elgtis kaip galima tyliau.

27.2 Techninė kitų dalyvių ar palydų pagalba yra draudžiama. Tačiau padėti susižeidusiam dalyviui ar suteikti fizinę pagalbą nelaimingo atsitikimo atveju yra kiekvieno pareiga.

27.3 Dopingas uždraustas. TOF rengiamose varžybose galioja *TOF antidopingo taisyklės* ir TOF taryba gali pareikalauti atlikti dopingo kontrolės procedūras. Organizatorius gali pareikalauti informacijos apie prirašytus vaistus. Sportininkai privalo turėti vaistų receptus.

27.4 Visi vadovai turi laikyti paslapyje visą informaciją, susijusią su varžybų vietoje, kol ji nėra viešai paskelbta. Bet koku atveju, visa informacija apie trasas turi būti laikoma paslapyje.

27.5 Draudžiamos bet kokios pastangos ištirti vietovę ar joje treniruotis. Prieš ir per varžybas draudžiama bandyti gauti bet kokią papildomą informaciją (be tos, kuri pateikta organizatorių), susijusią su trasomis.

27.6 Organizatorius turi neleisti dalyvauti varžybose tokio sportininko, kuris yra gerai susipažinęs su vietoje ar žemėlapiu ir turėtų ryškų pranašumą prieš kitus dalyvius. Iškilus abejonėms, sprendimo teisę turi TOF renginių patarėjas.

27.7 Komandų vadovai, varžybų dalyviai, žiniasklaidos atstovai ir žiūrovai turi neperžengti jiems leidžiamų vietovės ribų.

27.8 Oficialūs asmenys bei kiti (pvz., žiniasklaidos atstovai) negali trukdyti ar padėti dalyviams trasoje, nebent tam tikrose nustatytose sunkiai įveikiamose trasos atkarpose, kur fizinė pagalba yra įteisinta.

27.9 Perkirtusiam finišo liniją varžybų dalyviui leidžiama grįžti į trasą tik organizatoriui leidus. Pasitraukęs iš varžybų dalyvis turi skubiai apie tai pranešti finiše bei atiduoti žemėlapi ir kontrolinę kortelę. Toks dalyvis neturi daryti įtakos varžybų eigai bei padėti kitiems varžybų dalyviams.

27.10 Dalyvis, pažeidęs kurią nors taisyklę ar kuris gauna naudos iš taisyklių pažeidinėjimo gali būti diskvalifikuojamas.

- 27.11 Ne dalyviai, pažeidę kurią nors taisyklę gali būti baudžiami.
- 27.12 Organizatorius turi sustabdyti ir atidėti ar atšaukti varžybas, jei bet kuriuo metu paaiškėja, jog atsirado aplinkybės, dėl kurių varžybos tampa pavojingos dalyviams, oficialiems asmenims ar žiūrovams.
- 27.13 Organizatorius turi anuliuoti varžybas, jei išaiškėjo aplinkybės, dėl kurių varžybos tampa nesąžiningos.
- 27.14* Dalyviams, komandų ir renginio oficialiems asmenims yra draudžiama dalyvauti lažybose susietose su renginiu. Taip pat jiems draudžiama remti ar reklamuoti lažybas susietas su renginiu. Taipogi jie neturėtų dalyvauti bet kokiose korupciniuose veiksmuose, susietuose su lažybomis. Tokie veiksmai apimtų rezultato fiksavimą, bet kokio rezultato aspekto manipuliaciją, rezultato neturėjimą su tikslu pasipelninti, kyšių ėmimą ar siūlymą ir viešai neatskleistos informacijos perdavimą.

28. Skundai

- 28.1 Dėl šių taisyklių pažeidimų arba organizatorių nurodymų gali būti teikiami skundai.
- 28.2 Skundus gali teikti komandų vadovai arba dalyviai.
- 28.3 Bet koks skundas turi būti pateiktas organizatoriui raštu kiek galima greičiau. Skundą nagrinėja organizatorius. Ieškovas turi būti nedelsiant informuotas apie sprendimą.
- 28.4 Skundai nėra apmokestinami.
- 28.5 Organizatorius gali riboti skundų teikimo laiką. Į teikiamus skundus po nustatyto laiko gali būti atsižvelgiama tik tuo atveju, jei skunde paaiškinamos išskirtinės aplinkybės.

29. Protestai

- 29.1 Organizatoriaus skundo sprendimas gali būti užprotestuotas.
- 29.2 Protestus gali teikti oficialus komandų atstovai arba dalyviai.
- 29.3 Bet koks protestas turi būti pateiktas raštu žiuri nariui praėjus ne daugiau kaip 15 minučių nuo sprendimo dėl skundo paskelbimo. Gauti protestai po šio termino žiuri gali būti nagrinėjami, jei yra pateikta paaiškinamosios vėlavimo priežastys.
- 29.4* **WTOC RTOC** Pateikiant protestą varžybų IOF vyriausiajam kontrolieriui sumokamas 50 EUR ar ekvivalentas vietine valiuta grynais pinigais. Mokestis gražinamas, jei žiuri protestą patenkina. Jei protestas pasirašytas kelių federacijų, mokestis mokamas kiekvienos jų.

30. Žiuri

- 30.1 Protestų nagrinėjimui skiriamas žiuri.
- 30.2 Kam skirti žiuri sprendžia TOF taryba. Jei TOF neskiria žiuri, ją turi skirti organizatorių federacija.
- 30.3 Žiuri turi būti sudaroma iš trijų balsuojančių narių, jei įmanoma, iš skirtingų federacijų. TOF renginių patarėjas pirmininkauja žiuri, bet neturi balsavimo teisės.
- 30.4 Žiuri susirinkimuose gali dalyvauti organizatorių atstovas, bet jis neturi balsavimo teisės.
- 30.5 Organizatoriai turi vykdyti žiuri sprendimus, pavyzdžiui, reabilituoti organizatorių diskvalifikuotą dalyvį, diskvalifikuoti organizatorių patvirtintą dalyvį, anuliuoti organizatorių patvirtintos klasės rezultatus arba patvirtinti rezultatus, kuriuos organizatoriai paskelbė negaliojančiais.
- 30.6 Žiuri gali priimti sprendimus, jei dalyvauja visi jos nariai. Skubiais atvejais gali būti priimti preliminarūs sprendimai, jei dalyvauja dauguma žiuri narių.
- 30.7 Jei žiuri narys pasiskelbia turintis išankstinį nusistatymą, arba negali vykdyti užduoties, TOF renginių patarėjas turi jį pakeisti kitu.
- 30.8 Kadangi žiuri nagrinėja protestus ir pataria organizatoriams, ji taip pat gali rekomenduoti TOF tarybai ateityje neleisti asmeniui, grubiai pažeidusiam taisykles, dalyvauti kai kuriuose arba visuose TOF renginiuose.
- 30.9 Žiuri sprendimai yra galutiniai.
- 30.10 **WTOC** Žiuri skiria ar tvirtina TOF taryba. Nei vienas žiuri narys negali būti iš organizuojančios federacijos. Žiuri nariai turėtų priklausyti skirtingoms federacijoms

31. Apeliacijos

- 31.1 Jeigu žiuri dar nesudaryta arba renginiui pasibaigus žiuri jau paleista, tai dėl šių taisyklių nesilaikymo gali būti teikiama apeliacija
- 31.2 Apeliacijas gali teikti tik federacijos.
- 31.3 Apeliacijos turi būti pateiktos raštu TOF varžybų patarėjui kaip galima greičiau.
- 31.4 Apeliacijos nėra apmokestinamos.
- 31.5 Sprendimai dėl apeliacijų yra galutiniai.
- 31.6 Apeliacija nagrinėja TOF taryba.

32. Renginio kontrolė

- 32.1 Visus renginius, kuriuos reguliuoja šios taisyklės, kontroliuoja TOF renginių patarėjas. TOF renginių patarėjas turi būti paskirtas praėjus ne daugiau kaip 3 mėn. nuo organizatoriaus paskyrimo.
- 32.2 Kokiems renginiams skirti TOF renginių patarėją sprendžia TOF taryba.
- 32.3 Jeigu TOF skiria renginių patarėją, organizatoriui jis/ji yra oficialus TOF atstovas, kuris pavaldus TOF tarybai ir palaiko ryšį su TOF sekretoriatu.
- 32.4 Organizatoriaus federacija turi visuomet skirti nacionalinį nepriklausomą kontrolierių, kuris padėtų TOF paskirto renginių patarėjui. Jei TOF neskiria savo renginių patarėjo konkrečiam renginiui, TOF renginių patarėju tampa federacijos skiriamas kontrolierius. Toks kontrolierius turi būti skiriamas ne iš tos pačios federacijos.
- 32.5 Visi TOF renginių patarėjai privalo turėti TOF renginių patarėjų pažymėjimus. TOF renginių patarėjai ar jų padėjėjai neturi turėti jokių išipareigojimų jokiai dalyvaujančiai komandai.
- 32.6 TOF renginių patarėjas turi užtikrinti taisyklių ir sąžiningumo principų laikymąsi, užkirsti kelią klaidoms. TOF renginių patarėjas turi teisę reikalauti koregavimo, jei jis/ji mano, kad kas nors neatitinka renginiui keliamų reikalavimų.
- 32.7 TOF renginių patarėjas turi glaudžiai bendradarbiauti su organizatoriumi, ir gauti visą norimą informaciją. Visą oficiali federacijoms siunčiama informacija, tokia, kaip biuleteniai turi būti patvirtinta TOF renginių patarėjo.
- 32.8 Pagrindiniai TOF renginių patarėjo uždaviniai:
- patvirtinti renginio teritoriją ir vietą;
 - stebėti renginio organizaciją ir įvertinti siūlomus apgyvendinimo, maitinimo, transporto variantus, programą, biudžetą ir treniruočių sąlygas;
 - įvertinti visas planuojamas surengti ceremonijas ir patogumą į jas atvykti;
 - tvirtinti starto ir finišo išdėstymą, organizavimą ir eigą bei apsikeitimo vietas;
 - vertinti laiko bei rezultatų apskaičiavimo sistemų patikimumą ir tikslumą;
 - tikrinti žemėlapių atitikimą TOF standartams;
 - vertinti ir tvirtinti trasų kokybę pagal trasų sudėtingumo lygį, kontrolės punktų išdėstymą ir priemones, atsitiktinumo galimybes ir žemėlapio koregavimus;
 - įvertinti priemones ir sąlygas, sudarytas žiniasklaidai;
 - įvertinti priemones ir sąlygas dopingo testams;
 - patvirtinti oficialius rezultatus.
- 32.9 TOF renginių patarėjas turi rengti tiek kontrolinių patikrinimų, kiek mano esant reikalinga. Patikrinimai turi būti derinami su paskirta vadovybe ir organizatoriumi. Iš karto po kiekvieno patikrinimo TOF renginių patarėjas turi siųsti glaustą raštišką ataskaitą TOF renginių patarėją paskyrusiai organizacijai, o jos kopiją - organizatoriui.
- 32.10 Renginių patarėjui TOF skiriančioji institucija gali skirti vieną ar keli padėjėjus - pavyzdžiui, žemėlapių braižymo, trasų statymo, buhalterijos, sponsoriavimo, žiniasklaidos srityse.
- 32.11 TOF gali atšaukti savo paskirtą varžybų patarėją.

32.12 **WTOC** TOF varžybų patarėjas turi atvykti mažiausiai tris kartus: pirmą kartą ankstyvojoje stadijoje, jei būtina – organizuoti techninį seminarą, kitą – metus prieš čempionatą ir paskutinį – 3-4 mėn. prieš čempionatą.

33. Ataskaitos apie renginį

33.1 Organizatorius TOF renginių patarėjui turi pateikti trumpą renginio ataskaitą su galutiniais rezultatų sąrašais ne vėliau kaip per 3 savaites po renginio.

33.2 TOF renginių patarėjas turi siųsti ataskaitą jį paskyrusiai organizacijai ne vėliau kaip per 4 savaites po renginio. Joje turi atsispindėti visos svarbesnės renginio ypatybės, visi skundai ar protestai.

33.3 **WTOC** Ne vėliau, kaip per 3 savaites po renginio Organizatorius TOF turi išsiųsti trumpą ataskaitą, du žemėlapių komplektus su nubrėžtomis trasomis, sprendimų žemėlapiams ir galutinį rezultatų sąrašą.

33.4 **WTOC** TOF sekretoriui archyvuoti ne vėliau, kaip per 6 mėnesius po renginio turi būti nusiųsta viena kiekvieno biuletenio, programos su startiniais sąrašais, organizavimo plano, galutinės sąskaitos kopija.

34. Reklama ir rėmimas

34.1 Draudžiama tabako gaminių ir stiprių alkoholinių gėrimų reklama.

34.2 Reklama ant sportinių kostiumų ar kitos aprangos, kurią komandos nariai dėvi per oficialias ceremonijas, neturi viršyti 300 cm². Išskyrus starto numerius reklamos kiekis ant dalyvių aprangos ar įrangos per varžybas neribojamas.

35. Žiniasklaidos tarnybos

35.1 Žiniasklaidos tarnyboms organizatorius turi sudaryti palankias darbo sąlygas ir galimybes stebėti bei rašyti apie renginį.

35.2 Organizatorius privalo suteikti žiniasklaidos atstovams:

- vidutinio standarto nakvynę viešbutyje, už kurią susimoka gyvenantys;
- likus dienai prieš varžybas - startinius sąrašus, lankstinukus su programa ir kita informacija;
- galimybę dalyvauti parengiamosiose varžybose;
- nuo blogų oro sąlygų apsaugotą tylią darbo vietą finišo vietovėje;
- iš karto po varžybų - rezultatų sąrašus ir žemėlapius su trasomis;
- interneto ryši, už kuri susimoka patys vartotojai.

35.3 Organizatorius turi dėti visas pastangas, kad žiniasklaida aprėptų kuo daugiau renginio sričių, jei tik tai neatsiliepia renginio nešališkumui.

Priedas 1: Orientavimosi takais trasos planavimo principai

1. Įvadas

- 1.1. Tikslas
- 1.2. Principų įgyvendinimas

2. Pagrindiniai principai

- 2.1. Orientavimosi apibrėžimas
- 2.2. Geros trasos planavimo tikslas
- 2.3. Planuotojo auksinės taisyklės

3. Orientavimosi trasa

- 3.1. Vietovė
- 3.2. Orientavimosi trasos apibrėžimas
- 3.3. Startas
- 3.4. Trasa
- 3.5. Kontroliniai punktai
- 3.6. Finišas
- 3.7. Žemėlapių skaitymo elementai
- 3.8. Taku pasirinkimas
- 3.9. Sudetingumo laipsniai
- 3.10. Varžybų rūšys
- 3.11. Ko trasos planuotojas turi siekti

4. Trasos planuotojas

5. Papildoma informacija ir pavyzdžiai

1. Įvadas

1.1 Tikslas

Šiais principais siekiama sukurti vieningą orientavimosi takais trasų planavimo standartą, suvienodinant varžybų sąlygas žmonėms su skirtingomis fizinėmis galimybėmis.

1.2 Šių principų taikymas

Remiantis šiais principais turi būti sudaromos visos tarptautinių varžybų trasos. Tai turėtų būti pagrindinės gairės ir kitoms orientavimosi takais varžyboms. Juose greitis keičiamas į sugebėjimą lyginti žemėlapi su vietove.

2. Pagrindiniai principai

2.1 Orientavimosi takais apibrėžimas

Orientavimasis takais - tai sportas, kuriame svarbiausia - vietovės atpažinimo ir žemėlapių skaitymo įgūdžiai. Varžybų dalyviai suranda kontrolinius punktus, pažymėtus vietovėje tam tikra tvarka. Naudojantis žemėlapiu kontroliniame punkte nustatoma prizmė, kuri yra žemėlapyje pažymėto apskritimo centre ir atitinka legendą.

Orientavimosi bėgte pagrindinių varžybų žemėlapių sudarytojai, trasų planuotojai ir kontrolieriai iš tikro jau turi orientavimosi takais patirties, kurios įgyja ruošiant tas varžybas. Orientavimosi takais perkelia šiuos gebėjimus į varžybų formatą.

2.2 Geros trasos planavimo tikslas

Trasos planavimo tikslas - pasiūlyti varžybų dalyviams trasas, atitinkančias jų galimybes. Rezultatuose turi atsispindėti dalyvių techniniai orientavimosi sugebėjimai.

2.3 Auksinės trasos planuotojo taisyklės

Trasos planuotojas turi laikytis šių principų:

- išskirtinė orientavimosi takais sporto ypatybė yra žemėlapių skaitymo gebėjimai;
- kiekvieno kontrolinio punkto atsakymas turėtų būti neginčytinas;
- varžybos turi būti aiškios ir garbingos;
- varžybos dalyviams turi teikti pasitenkinimą;
- bendradarbiauti su kitais oficialiais asmenimis;
- integruoti įvairias orientavimosi disciplinas;
- saugoti gamtą ir aplinką;
- įvertinti žiniasklaidos ir žiūrovų reikmes.

2.3.1 Orientavimosi takais sporto išskirtinumas

Kiekvienas sportas savaip unikalus. Orientavimosi takais sporto išskirtina savybė ta, kad čia svarbiausia žemėlapių skaitymas ir jo palyginimas su nežinoma vietoje. Tam reikalingi orientavimosi įgūdžiai - atidus žemėlapių skaitymas, naudojimas kompasu, dėmesio sutelkimas stresinėje situacijoje, greitas sprendimų priėmimas, gamtinės vietovės interpretacija, atstumo įvertinimas.

2.3.2 Neginčytini atsakymai

Kiekvieno kontrolinio punkto atsakymas turi būti neginčytinas! Visada turi būti galimybė rasti teisingą užduoties atsakymą skaitant žemėlapių vietovėje. Atsakymas neturėtų būti gautas naudojant „aš jaučiu“ ar „aš manyčiau“.

2.3.3 Garbingumas

Garbingumas varžybose yra pagrindas. Būtina labai atidžiai suplanuoti ir įrengti trasą tam, kad kuo mažiau varžybose lemtu atsitiktinumas. Trasos planuotojas turi atsižvelgti į visus faktorius, kad varžybos būtų garbingos ir visiems dalyviams būtų sudarytos vienodos sąlygos kiekviename trasos etape.

2.3.4 Dalyvių pasitenkinimas

Orientavimosi populiarumas didės tik tuomet, kai varžybų dalyviai bus patenkinti jiems skirtomis trasomis. Rūpestingas trasos planavimas turi užtikrinti tinkamą trasos ilgį, fizinio ir techninio sudėtingumo lygį, kontrolinių punktų išdėstymą ir pan. Šiuo požiūriu yra labai svarbu, kad kiekviena trasa būtų tinkama dalyviams, nepriklausomai nuo jų fizinių galimybių.

2.3.5 Glaudus oficialių asmenų bendradarbiavimas

Planuotojas turi aktyviai bendradarbiauti su žemėlapių sudarytoju ir kontrolieriumi. Siektina, kad žemėlapių braižymas, planavimas ir kontrolė vietovėje vyktų tuo pačiu metu. Netgi bendravimas su varžybų organizatoriais turėtų „persikelti į mišką“.

2.3.6 Kitų orientavimosi disciplinų integravimas.

Dalyvių pasitenkinimas išauga, kai orientavimosi takais renginiai organizuojami kartu su

orientavimosi bėgte varžybomis. Jei skirtingų trasų planuotojai bendradarbiauja, galima užtikrinti, kad nekiltų interesų konfliktai ir kad visi dalyviai būtų informuoti apie kitų buvimą. Prie orientavimosi takais varžyboms skirtų kontrolinių punktų prizmių gali būti pririšamos mėlynos juostelės, kad perspētu paklydusius orientacininkus bėgte, kad jie skirti ne jiems.

2.3.7 Gamta ir aplinka

Aplinka yra jautri – laukiniai gyvūnai gali būti sutrikdyti, o žemė ir augmenija gali nukentėti nuo pernelyg intensyvaus naudojimo. Aplinka - tai ir žmonės, gyvenantys varžybų vietovėje, statiniai, tvoros, dirbama žemė ir pan.

Paprastai galima rasti, kaip išvengti žalingo poveikio jautriausioms aplinkos sritims. Patirtis ir tyrimai rodo, kad net dideli renginiai gali būti organizuojami nepadarant ilgalaikės žalos, jei imamasi teisingų apsaugos priemonių ir trasos suplanuojamos tinkamai.

Labai svarbu, kad trasos planuotojas užtikrintų gerą pasirinktos vietovės prieinamumą, ir kad pažeidžiamos vietos būtų iš anksto žinomos.

Ten, kur orientacininkai bėgte nėra įleidžiami dėl ekologinio jautrumo, orientacininkai takais dažnai būna priimtini, nes Trail-O važybų dalyviai naudojami tik keliais.

2.3.8 Žiniasklaida ir žiūrovai

Trasos planuotojas turi rūpintis teigiamo orientavimosi sporto įvaizdžio kūrimu visuomenėje. Jis turėtų siekti, kad žiūrovai ir žiniasklaidos atstovai galėtų kaip galima iš arčiau stebėti varžybų eigą netrukdam dalyviams.

3. Orientavimosi takais trasa

3.1 Vietovė

Turi būti parinkta tokia vietovė, kad mažiausiai judantys dalyviai, ribotų judėjimo galimybių ar naudojančys invalido vežimėlius asmenys, sunkiai ir lėtai vaikstantys žmonės galėtų lengvai įveikti trasą (sunkesnėse vietose su oficialių padėjėjų pagalba) per maksimalų nustatytą trasos įveikimo laiką.

Taip pat turi būti kreipiamas dėmesys į kelio būklę, ir bet koks nepraeinamas takas, neturintis veiksmingos alternatyvos, turi būti uždraustas visiems. Pavyzdžiui, takas su laiptais ar išvartomis bus nepravažiuojamas daugumai vežimėliuose sėdintiems žmonėms, bet tuomet kaip alternatyva turi būti pasiūlytas kitas lygiagretus kelias, ir dalyviams turi būti leista pasirinkti. Trasos keliuose neturi būti daug purvo, smėlio, išvartų ir akmenų.

Iš esmės 1m tako plotis yra tinkamas (atskiros tako vietos gali būti apgenėtos jei yra užgožiamos augalijos ar dygliuotų šakų), tačiau svarbu, kad įvairiais vežimėliais judančiams dalyviams būtų užtektinai vietos. Tokie dalyviai turi pravažiuoti ir manevruoti prie kontrolinių punktų, ir jei būtina, trasoje jiems turi būti sukurtos iki 3 m. pločio aikštelės. Bet koks netinkamas takas žemėlapyje turi būti pažymėtas kaip nenaudotinas užbrūkšniuojant arba pažymint kryžiuokais ir/ar vietovėje pažymint perspėjančiomis juostomis. Bet koku atveju šie apribojimai taikomi visiems dalyviams.

Be pagalbininkų vežimėliais judantiems dalyviams trasos pakilimo kampas neturi būti didesnis nei 14% ir ne ilgesni, kaip 20 m., Kalno nuolydis neturi būti didesnis nei 8%. Atkarpose, kur šie rodikliai didesni, turi būti pagalbininkai. Statesnes trasos atkarpos įveikti sunkiai vaikstantiems gali būti numatytos pagalbinės priemonės, kaip virvės, skridiniai, atsarginiai vežimėliai.

Trasos planuotojas prieš planuojant trasą ir kontrolinių punktų vietas turėtų būti susipažinęs su vietove.

Trasos planuotojas turėtų įvertinti, kad varžybų dieną žemėlapis ir vietovės būklė gali skirtis nuo tos, kuomet buvo planuojama trasa.

3.2 Startas

Startas turi būti suplanuotas taip, kad:

- būtų skirta vietos laukimui
- laukiantieji dalyviai nematytų jokių kontrolinio punkto detalių

Vieta, kur prasideda orientavimasis, vietovėje pažymima prizme, o žemėlapyje - trikampi.

3.3. Trasa

Svarbiausi orientavimosi takais trasos elementai apsprendžiantys jo kokybę yra kontrolinių punktų užduotys. Geros užduotys siūlo dalyviams įdomius žemėlapio skaitymo iššūkius.

Toje pačioje trasoje turėtų būti pasiūlytos keletos rūšių užduotys.

Geriau, jei trasoje bus keletas (ne mažiau 10) gerai parengtų kontrolinių punktų, nei daugiau, bet ne taip gerai suplanuotų punktų.

3.3.1 Kontroliniai punktai

Kontrolinio punkto apskritimo centras turi būti žemėlapyje atvaizduoto(ų) orientyro(ų) sąlytyje ir tiksliai aprašytas legendoje. Jei tai nėra „zero“ atsakymas, toje vietovės vietoje turi stovėti prizmė. Ji turi būti matoma nuo tako ar jos buvimo vietą galima būtų atsekti naudojant kitus orientyrus ir prizmės aukštį. Klaidingi punktai gali stovėti nebūtinai sąlytyje su orientyru.

Ypač svarbu, kad žemėlapis labai tiksliai atspindėtų vietovę, kurioje išdėstytos prizmės, ir kad kryptys bei atstumai atitinktų iš visų galimų matomumo kampų, įskaitant ir dalyvio užnugarį.

3.3.2 Sprendimų priėmimo vietos

Varžybų dalyviai sprendimo vietose turi apsilankyti nurodyta tvarka.

Sprendimo vieta žymima vietovėje, bet žemėlapyje nenurodyta.

Jokiam dalyviui neturi būti leidžiama užsesti už šios paženklintos vietos link kontrolinių prizmių ir jei būtina, vietovėje turi būti nutiestos draudžiamosios juostos.

Vaikštantys dalyviai neturi turėti galimybės priartėti prie kontrolinių prizmių arčiau, negu dalyviai vežimėliuose, taip pat geriau matyti užlipant aukščiau ant kokių nors objektų esančių už šios vietos. Tokie objektai turi būti pažymėti juostomis kaip uždrausti.

Labai svarbu, kad viskas kas susiję su sprendimo priėmimu būtų matoma sėdint vežimėlyje ir kad tai būtų išbandyta.

3.3.3 Laiko kontrolės punktai

Varžybose turi būti mažiausiai du laiko kontrolės punktai, kur registruojamas sprendimo priėmimo laikas. Dalyvių žemėlapuose jų vieta nenurodoma. Be to, jei laiko kontroliniai punktai yra šalia kelio, kurio juda dalyviai, dalyvio žemėlapyje turi būti pašalinta visa tos vietos informacija.

Geriausia, jei elito klasėje tokie laiko kontrolės punktai būtų varžybų ir pradžioje ir pabaigoje bei neįskaičiuojami į trasos leistiną maksimalų laiką.

3.4. Prizmės

Prizmės ir kita varžybų įranga turi atitikti TOF renginių reikalavimus.

Kiekvienos prizmės padėtis prizmių grupėje turi būti gerai suplanuota. Nepriimtina vieną

prizmę statyti apskritimo centre, o kitas tiesiog išdėlioti netoliese.

Prizmės turi stovėti taip, kad būtų matomas bent trečdalis.

Vietovėje prizmės turi būti pakabintos standartiniame aukštyje (siūloma prizmę kabinti taip, kad jos apatinis kraštas būtų 0,5m aukštyje), kad matytusi žemėlapyje vaizduojamos reljefo detalės.

Statant prizmes, planuotojo ir kontrolieriaus nuomonės, kuri prizmė yra apskritimo centre ir atitinka legendą, turi visiškai sutapti. Jei abejojama, kuri prizmė teisinga, bendras sprendimas turi būti priimtas pakečiant vienos ar kelių prizmių vietas.

Statant prizmes gali būti naudinga pasinaudoti padidintu sprendimų žemėlapiu.

3.4.1 Kontrolinių punktų teisingumas

Kontroliniai punktai turi būti vienodai matomi žemai sėdintiems dalyviams (0,8m) ir stovintiems (iki 2,2m) bei neužgožti augalijos. Planuotojai turi įvertinti punktą iš sėdinčiojo pozicijų.

Pagrindinė prizmių statymo taisyklė ta, kad prizmių pozicija viena kitos atžvilgiu neturi keistis, žiūrint sprendimo priėmimo vietoje pro sąlyginį 1m x 1m dyžio langą. Atsakymas neturi keistis jei leidus privažiuoti žmonėms vežimėliuose yra atsitraukiama per žingsnį į bet kurią pusę ar atgal nuo punkto.

Taip pat turi būti patikrinta, kaip prizmių matomumą gali įtakoti saulė ar lietus tuo dienos laiku, kada numatytos varžybos. Svarbu, kad laiko kontrolės punktuose visos prizmės ir svarbūs orientyrai būtų matomi nejudant taku. Kituose punktuose, kad teisingai interpretuoti vietovę ir išspręsti užduotį, judėjimas takais gali būti reikalingas, o kartais ir būtinas.

3.4.2 Atstumas tarp kontrolinių punktų

Jei iš sprendimo priėmimo vietos matosi skirtingų kontrolinių punktų prizmės, vietovėje jie yra atskiriami juostomis arba sprendimo priėmimo vietoje atžymima reikiamas žiūrėjimo kampas.

Minimalus atstumas tarp kontrolinių punktų nėra nustatytas. Jei dviem ar daugiau prizmių tinka duota legenda, turi būti galimybė tiksliai jas atskirti pasinaudojant kitais orientyrais.

3.4.3 Kontrolinio punkto legenda

KP vieta žemėlapyje atvaizduoto orientyro atžvilgiu yra aprašoma legendoje.

Tiksli kontrolinio punkto orientyro vieta vietovėje nurodyta žemėlapyje apskritimo centru ir aprašyta legendoje turi būti neginčytina. Neleistini tokie kontroliniai punktai, kurie negali būti aiškiai pateikti naudojant TOF simbolius. Legendose neturi būti pateikta daugiau informacijos, nei reikalinga. Neleidžiama naudoti sudėtių aprašymus naudojant papildomus simbolius, kurie netelpa jiems skirtuose legendos lentelės stulpeliuose (pavyzdžiui: uolos viršuje, vakarinėje dalyje).

B stulpelyje raidėmis nurodomas kiekvieno kontrolinio punkto prizmių skaičius (pavyzdžiui: A-C trims prizmėms).

Jei kelias nėra aiškus, H stulpelyje pateikiama strėlė, kuri parodo žiūrėjimo į prizmes kryptį. Į šiaurę nukreipta rodyklė reiškia, kad varžybų dalyvis turi žiūrėti į prizmes, esančias šiaurėje nuo savęs, taigi ir judėti taku, į pietus nuo apskritimo. Tokia rodyklė nėra azimutas iš sprendimo priėmimo punkto į KP apskritimo centrą. Jei vietovė yra atvira ir nuo kelio matosi kelių KP prizmės ar KP vietos yra labai artimos H stulpelyje pateikta strėlė nurodo į kuras iš jų reikia žiūrėti.

3.5 Finišas

Turi būti paženklinta bent paskutinė tako link finišo dalis.

3.6 Sudėtingumo lygiai

Kiekvienai vietai ir žemėlapiui trasos planuotojas gali planuoti įvairaus sudėtingumo kontrolinius punktus.

Kontrolinio punkto zonoje išdėstant prizmes ir pasirenkant sprendimo priėmimo vietas galima parengti skirtingo sudėtingumo trasas.

Turi būti atsižvelgiama į dalyvių įgūdžius, patirtį ir sugebėjimą skaityti bei tiksliai suprasti žemėlapių detales. Ypatingai svarbu parinkti tinkamą sudėtingumo lygį naujokams ir vaikams.

4. Trasos planuotojas

Asmuo, atsakingas už trasos planavimą, iš savo patirties privalo turėti supratimą apie geros trasos ypatybes. Taip pat jis turi būti susipažinęs su trasos planavimo teorija ir atsižvelgti į skirtingą dalyvių mobilumą.

Planuotojas turi mokėti įvertinti įvairias varžybas įtakojančias aplinkybes, pvz., vietovės būklę, žemėlapių kokybę, dalyvių ir žiūrovų dalyvavimą ir t.t.

Trasos planuotojas atsakingas už trasas ir varžybų eigą tarp starto ir finišo linijų. Kad išvengtų klaidų, planavimas, žemėlapių braižymas ir kontrolė turėtų vykti vietovėje tuo pačiu metu, geriausia, kai augalija dar nesuvešėjus. Iki varžybų likus kelioms dienoms šakas, trukdančias matomumui, reiktų apgenėti.

Trasa turi būti spausdinama kartu su žemėlapiu. Apskritimai turi būti 6mm, o jų centrų tikslumas - iki 0,2mm, kad vietovėje prizmė būtų 1m ar dar geresniu tikslumu. Pagal TOF specifikacijas atvaizduotų simbolių dydžiai 1:5000 ar 1:4000 mastelio žemėlapyje yra 50% didesni negu 1:15000 mastelio žemėlapiuose, kurie naudojami orientavimesi bėgte.

5. Papildoma informacija ir pavyzdžiai

Daug papildomos informacijos oficialiems asmenims ir dalyviams apie orientavimosi takais varžybas galima rasti interneto svetainėse www.orientering.org ir <http://www.trailo.org>

Priedas Nr. 2: TOF rezoliucija dėl aplinkos apsaugos

Tarptautinės orientavimosi federacijos taryba pripažindama, kaip svarbu vystyti aplinkai saugų orientavimosi sportą ir sutinkamai su GAISF aplinkos rezoliucija, priimta 1995 m. spalio 26d., 1996 m. balandžio. 12-14d. savo susirinkime nutarė:

- Tęsti sveikos aplinkos išsaugojimo tradiciją bei įtraukti šiuos principus į pagrindines orientavimosi sporto taisykles.
- Užtikrinti, kad varžybų taisyklės ir varžybų organizavimo geriausia praktika būtų paremta gamtosaugos principais bei floros ir faunos apsauga.
- Bendradarbiauti su žemės savininkais, valdžios atstovais ir gamtosaugos organizacijomis, kad būtų nustatyta geriausia praktika.
- Ypatingai rūpintis, kad būtų laikomasi vietinių gamtosauginių reikalavimų, išlaikyti bešiukšlės orientavimosi prigimties ir imtis tinkamų priemonių, kad išvengti taršos.
- Įtraukti gerąsias gamtosaugines praktikas į orientacininkų ir pareigūnų apmokymus ir treniruotes.
- Siekti padidinti nacionalinių federacijų pasaulinės aplinkosaugos problemų sąmoningumą, kad jos galėtų pritaikyti ir populiarinti orientavimosi sporto gamtos savisaugos principus.
- Nacionalinėms federacijoms rekomenduoti, kad šios paruoštų gamtosaugines gerųjų praktikų gaires specifines jų šalims.

Priedas Nr. 3: Leibnitz'o konvencija

Mes, 20tos TOF Generalinės asamblėjos vykstančios 200 metų rugpjūčio 4 dieną Leibnitz'e, Austrijoje dalyviai deklaruojame, kad

„Yra ypatingai svarbu toliau populiarinti orientavimosi sportą tarp kuo daugiau žmonių ir naujuose regionuose, kad pasiekti orientavimosi sporto įtraukimą į Olimpines žaidynes. Kad tai pasiekti, pagrindinės priemonės yra:

- organizuoti kokybiškas orientavimosi sporto varžybas, kurios būtų patrauklios ir įdomios dalyviams, pareigūnams, žiniasklaidos atstovams, žiūrovams, rėmėjams ir išorės partneriams;
- pasiekti, kad TOF renginiai būtų įdomūs TV ir internetui..

Turime siekti, kad:

- didėtų mūsų sporto matomumas varžybas organizuojant arčiau žmonių;
- varžybų centrai būtų labiau patrauklūs kreipiant didesnę dėmesį į rengimo kokybei ir apipavidalinimui;
- gerėtų varžybų centro atmosfera organizuojant jame startą ir finišą;
- plėsti televizijos ir kitos žiniasklaidos susidomėjimą užtikrinant daugiau ir geresnių galimybių rengti įdomias sporto programas iš mūsų varžybų;
- gerėtų žiniasklaidos atstovų aptarnavimas prisitaikant prie jų poreikių (ryšių technika, dalyvių prieinamumas starte, finiše ir miške, nenutrūkstamas tarpinių laikų pateikimas, maistas, gėrimai ir t.t.);
- daugiau dėmesio skirti reklamuojant TOF renginius rėmėjams ir išoriniams partneriams.

Mes, TOF nariai, tikimės, kad į šias priemones bus atsižvelgta visuose būsimose TOF renginiuose.

Priedas Nr. 4: Patvirtinta atsižymėjimo sistema

Gali būti naudojama tikrai TOF licencijuota elektroninė atsižymėjimo sistema. Paskutinės licencijuotos sistemos detalės pateikiamos TOF internetinėje svetainėje.

Orientavimosi takais varžyboms yra patvirtintos tokios sistemos ir versijos:

- Emit elektroninė atsižymėjimo ir laiko fiksavimo sistema su 3 versijos e-kortele;
- SportIdent sistemos visos versijos. Tačiau TempO varžybos rekomenduojama e-kortelė galimybe įrašyti 64 įrašus.

Naudojant abi Emit ar SportIdent sistemas įsitikinti, kad elektroninė atžyma yra užfiksuota turi pats sportininkas:

- Naudojant Emit sistemą, patikrinti, kad e-kortelės ekrane rodoma, kad atsižymėjimas užfiksuotas. Yra svarbu, kad e-kortelė yra tiksliai prieš pasirinktą fiksatorių ne braukiant per kitą vienetą.
- Naudojant SportIdent sistemą neištraukti e-kortelės iš fiksavimo vietos iki pasigirs garsinis signalas.

Jei po pakartotino bandymo pasirodo, kad elektroninis atsižymėjimas neįvyko, sportininkas turi atsižymėti atsarginiu būdu, komposteriu. Dalyvio žemėlapyje tam skirti keli atsižymėjimo langeliai.

R-kortelė turi aiškiai parodyti, kad varžybų dalyvis padarė sprendimus visuose punktuose. Jei atsižymėjimo nėra arba jis nenustatomas, o atsarginiame atsižymėjimo variante nėra komposterio atžymos, tai tas KP nėra įskaitomas, nebent nustatoma, kad tai įvyko ne dėl dalyvio kaltės ir jo pasirinkimas gali būti nustatytas kitais būdais ir jis teisingas. Šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis, kad nustatyti dalyvio pasirinkimą, jei tai yra įmanoma, gali būti nuskaitomi KP fiksatoriaus duomenys.

Priedas Nr. 5: Orientavimosi takais Europos čempionatas

Orientavimosi takais Europos čempionatas (*The European Trail Orienteering Championship*, sutrumpintai – ETOC) yra oficialio varžybos, kad nustatyti Europos čempioną orientavimosi takais. Jį organizuoja Europos Darbinė Grupė (*angl.: European Working Group, EWG*), TOF ir paskirtoji federacija.

Renginyje laikomasi TOF orientavimosi takais taisyklių, kokios numatytos Pasaulio čempionatams, nebent taisyklėse numatyta kitaip.

1. ETOC principai

Čempionatas organizuojamas vadovaujantis tokiais principais.

- Dalyviams pasiūlomos aukščiausio techninio lygio varžybos.
- Organizatorius turėtų siekti minimalaus čempionato modelio, kad sumažinti transportavimo laiką ir kainą bei suteikti dalyviams, vadovams ir kitiems orientavimosi atstovams susitikti ne miške.
- Varžybų kaštai turėtų būti nedideli ir pasiūlyta įvairių kainų lygmenų apgyvendinimas.
- Turėtų būti galimybė naujiems dalyviams susipažinti su tarptautinėmis varžybomis.

2. Varžybų programa

Varžybos organizuojamos kas du metus (lyginiais metais). Programa turi tilpti į 5 dienas ir apimti dviejų dienų PreO varžybas su viena trasa dienoje ir TempO varžybas. TempO varžybos rengiamos su kvalifikacinėmis ir finalinėmis rungtimis tą pačią dieną. Viena iš PreO rungtių kartu yra ir komandinės varžybos. Individualiose PreO rungtyse yra viena atvira klasė ir viena Paroliminė klasė. TempO rungtyje yra viena atvira klasė.

ETOC data turi būti suderinta su kitomis tarptautinėmis varžybomis ir kai įmanoma įtraukta į kitų EOF disciplinų varžybų tvarkaraštį ir galutinai patvirtinta TOF.

3. Paraiška varžyboms ir organizatoriaus skyrimas

Bet kuri pilnateisė Europos federacija TOF narė gali teikti paraišką organizuoti ETOC. Paraiškos turi būti pateiktos TOF sekretoriui iki sausio 1 dienos tris metus prieš numatomas varžybas. Metinis Europos orientavimosi sporto federacijų susirinkimas skiria organizatorių. Skirimas turi būti patvirtintas TOF ir pasirašyta sutartis su organizatoriumi. TOF skiria vyriausiąjį varžybų patarėją.

4. Dalyvavimas

ETOC gali varžytis dalyviai atstovaujantys TOF pilnateises ar asocijuotas nares federacijas, kurias Tarptautinio Parolimpinio komiteto priskirtos Europos kontinentui.

Dalyviai atstovaujantys kitas pilnateises TOF nares federacijas gali dalyvauti ETOC, bet nekovoja dėl Europos čempiono titulo, medalių ir diplomų.

Dalyvauti individualiose varžybose federacija gali siūsti iki 6 dalyvių kiekvienoje klasėje.

Komandinėse varžybose federacijas gali atstovauti dvi komandos, kurias sudaro trys dalyviai, kuriose yra bent po vieną dalyvį atviroje klasėje ir bent po vieną dalyvį parolimpinėje klasėje. Prizams gauti įskaitomas tik geresnės komandos rezultatas.

5. Rezultatai

Jei varžybose dalyvauja dalyviai iš ne Europos, varžybų rezultatai pateikiami dviejose versijose. Pirmojoje – rezultatai pateikiami be dalyvių iš ne Europos, kitoje – rezultatai pateikiami su visais dalyviais.

6. Prizai

Organizatorius paruošia ir apmoka specialaus dizaino medalius (kaip apibrėžta Eurpos darbo grupės) skirtus individualioms varžyboms (3 medaliai kiekvienoje iš klasių) ir komandinėms varžyboms (3 medaliai kiekvienai iš komandų) bei 1-6 vietų diplomus.

Organizuojančios federacijos kartu su EWG (pageidautina) ar TOF atstovais praveda prizų teikimo ceremoniją.

7. Žiuri

TOF taryba skiria žiuri. Ji susideda iš 3 balsą turinčių narių, vienas kurių yra Parolimpinės klasės.

Esminiai pasikeitimai nuo ankstesnės versijos (2013m. sausio)

- 1.3 PreO rungtis visada turi keletą laiko punktų, kad atskirti dalyvius turinčius vienodai taškų.
- 2.9 Papildomai įtrauktos TOF Protokolo nuostatos.
- 6.5 WTOC komandoje narių skaičius nėra ribojamas.
- 6.6 WTOC Regionų čempionus galima registruoti papildomai.
- 10.2 Išaiškinta, kad federacijoms gali reikėti mokėti už transportavimo paslaugas į renginį.
- 12.7 PreO rungtyje dalyviai iš tos pačios federacijos nėra atskiriami papildomu laiko intervalu.
- 15.7 Taisyklė apibrėžianti žemėlapių segmento dydį taip pat galioja ir PreO rungties laiko punktam. Žemėlapių segmentas turi apimti vietovę su punkto prizmėmis, o taip pat žiūrėjimo vieta.
- 16.4 Uždrausti keliai gali būti pažymėti žemėlapyje ir/ar vietovėje.
- 17.3 Laiko punktuose žemėlapių rinkinys turi turėti viršelį. Dalyvis gali rinktis naudoti susegtą ar palaidų žemėlapių rinkinį.
- 17.5 Teisėjui pateikus atsakymus, šie užfiksuojami.
- 17.6 PreO rungtyje laiko punktuose maksimalus atsakymo laikas yra 30 sekundžių užduočiai (anksčiau buvo 60 sekundžių).
- 18.2 Uždrausti keliai gali būti pažymėti žemėlapyje ir/ar vietovėje.
- 21.12 Kontrolinės kortelės varžybų metu kiek galima turėtų būti laikomos taip, kad dalyviai nematytų vienas kito atsakymų. (Pernumeruoti toliau einantys punktai).
- 22.4 Yra leidžiama naudotis padidinamuoju stiklu, kuris gali būti įmontuotas kompase ar atskiras. Žiūronai ar teleskopai yra draudžiami.
- 23.4 Laikas starto vietoje rodo dalyvio šaukimo laiką.
- 25.1 PreO rungtyje laiko punktų atsakymai į bendrą sumą neįskaičiuojami.
- 25.2 Išmesta atsakymų fiksiacija, nes nėra skaičiuojami taškai ir nustatyta maksimali 30 sekundžių riba.
- 27.14 Dalyviai ir oficialūs asmenys jokiais būdais nedalyvauja lažybose.
- 33,3 WTOC organizatorius papildomai siunčia trumpą ataskaitą.
- Priedas Nr.5 – Į Europos čempionatų programą įtraukta TempO rungtis.